

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Impius Infelix

Texier, Claude

Augustae Vindelicorum [u.a.], 1695

Prima Pars Materiae Maledictionum super bona exteriora.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45950](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45950)

I. MALEDICTIO,

In bona Exteriora.

I. IMPIUS MALEDICTUS IN SUIS BONIS.

*Si audire nolueris vocem Domini Dei tui Mittet
Dominus super te famem & esuriam Percu-
tiet te Dominus egestate. Deut. c. 28. v. 15.
20. 22.*

Rures præterierunt sæculorum decursus ab eo
tempore quo Ecclesia anathematis fulmine
hæresiarcham, nomine Manes, omnésq; dam-
natæ ipsius doctrinæ affeclas ferit, præsumentes Summi
Creatoris Omnipotentiam in partes scindere, arrogantes
ejusdem medietatem diabolo, quem ipsi principium re-
rum visibilium, dispensatorem bonorum sensibilium con-
finxerunt.

Similiter damnavit errorem certorum hæreticorum,
de quibus meminit S. Epiphanius, sustentium sub spe-
cioso, sed falso prætextu amoris erga paupertatem, divi-
tias ex natura sua malas, non aliunde quàm è dæmonum
manibus recipiendas esse.

Nos sentimus cum Spiritu Sancto in Scriptura, quòd
Deus sit Principium, causa cunctarum realium essentia-
rum,

*1. Paral. 29.
12. 16.*

rum, quòd gloria & divitiæ spectent ad ipsum, quas item pro suo lubitu dispenset: *Tua divitia, tua est gloria tua sunt omnia.*

Ille est, qui ditavit Abrahamum, multiplici fœtu cumulavit gregem Jacobi, super thronum Ægypti Josephum evexit, qui pedum pastoritium Davidis permutavit in regale sceptrum, qui que jure absoluto distribuit coronas & diademata Universi. Ille assignat populis in suo Amore bonos Principes, perversos in sua ira, doctrina D. Augustini est: *Qui & Augusto regnum dedit, ipse & Neroni, qui & Constantino, ipse & Juliano.*

1. Reg. 2. 7.

Verbo id complexa est pia Samuelis mater: *Dominus pauperem facit, & ditat, humiliat, & sublevat.* En rationem, quâ Sapiens hæc femina doctrinam suam obsignat: *Domini enim sunt cardines terra, & posuit super eos orbem.*

c. 2. v. 8.

Deus est, qui mundum condidit per suam omnipotentiam, & gubernat per suam Providentiam. E solido isto principio deduxit illa hanc sequelam: *Non in fortitudine sua roborabitur vir, felicitatis stabilitas, bonorum temporalium copia non dependent à viribus & industria humana.*

Supposita hac veritate, quòd fortunæ nostræ temporaneæ æquæ ac æternæ sint in manibus Dei, revocate in memoriam alteram veritatem, quam heri vobis exposui, quòd nim. Deus odio abominationis, simulque odio vindictæ feratur in peccatores.

DIVISIO.

Ex his binis veritatibus Theologicis, binas alias veritates morales infero, quæ Sermonem meum in duas pariter partes dividunt.

Prima veritas: impius per suas offensas impedit domus suæ incrementum; quia dum meritò incurrit odium Dei,

Dei,

Dei, ei exsiccantur benedictionum Divinæ Providentiæ fontes, ipsaq; Providentia irritata, destruit illius bonæ fortunæ. Odium abominationis causat, quòd Deus à peccatore longiùs abscedat, nec suas in eum benedictiones effundat: Odium vindictæ Deum obligat, ut in peccatorem maledictionis suæ ferrum distringat: *Percutiat te Dominus egestate.* Deut, 28. 22.

Secunda veritas: quamquàm peccatori Deus bona impunè dimittat, at quia benedictionem non habent annexam, impio non sufficiunt, sed famem etiam in abundantia procreant caninam ac continuam. *Mittet Dominus super te famem.* Ibid, 1. 20. Ut autem meliùs penetremus hæc duas veritatum maximas, supplices expetamus Spiritûs Divini lumina. *Ave Maria.*

Universum hoc mundi theatrum pro justo duntaxat extructum fuit, prima enim architectantis Dei intentio non fuit, operari in favorem reproborum: *Omnia propter electas.* Amor, quo rapiebatur Deus in virtutem ipsum à se prodire ad extra, suæque Omnipotentiae magnificentiam demonstrare compulit in productione creaturarum relucens.

Unde sequitur, deducit S. Anselmus, quòd Deus peccatores respiciat velut usurpatores violentos sui domini, hostium instar, bona sua devastantium, & pro talibus, qui nequiter invadunt genuinis Dei filiis relictam hæreditatem: *Ingeritur operibus Dei contumeliosa quadam oppressio, & fit deus gravis abusus.*

Creaturæ ipsæ etiam maximè insensibiles gemunt sub ista tyrannidæ, asseverat D. Paulus, & cum primis dolent, se contra inditam sibi inclinationem abduci ad serviendum vanitati & iniquitati peccatoris. *Vanitati creaturae* Rom. 8. 20.

*ura subiecta est non volens . . . . omnis creatura ingemiscit,
& parturit usque adhuc.*

Bene scio, quòd Deus sit suorum bonorum Dominus absolutus, de quibus nemini ullam teneatur reddere rationem, sicque ea consequenter distribuere possit ad placitum proprium: simul tamen scio, quòd ea ipsa necessitas per quam rerum omnium constituitur principium, eundem indispensabiliter obliget, velle, ut sit illarum finis ultimus; quòd Sapientia, Justitia, Sanctitas, verbo, omnes Divinæ Perfectiones ab ipso exigant, ut illius dona omnia usurpentur ad gloriam Conditoris. Deus ergo bona sua impiis, qui ipse abutuntur, communicare nequit, ejusque Providentia multare eos debet, ut alieni involatores & raptores. Quà propter Hugo de S. Victore notat, singulas creaturas etiam si mutas eo ipso temporis momento, quo sui nobis copiam tribuunt, breviter, attamen efficaciter, auribus immurmurare nostris tria verba: *Accipe, redde, cave.* *Accipe beneficium, redde officium* sc. gratitudinis, *cave supplicium* impendens iis, qui Dei muneribus abuti, non reformidant.

Lib. 1. de
doctr. Chri-
stiana, c. 3.

Permittite mihi præsentem discursum magis roborare, adhibito hunc in finem pulchro D. Augustini argumento, docentis, quòd in ordine Providentiæ, quam Deus erga hominem gessit, sint quædam res, quæis uti præcisè, & alia, quibus aliquis frui debet. Uti quapiam re, notat Augustinus, est eam amare, quatenus est utilis, ac juvare potest ad assequendum bonum, quo frui oportet. Frui autem re aliqua, est rem amare propter amorem rei ipsius, scq; illi affigere tanquam suo fini. Advertite itaque, pergit S. D., principia fidei nostræ non admittere aliud, præter Deum, quo perfrui possumus, & debemus. Cùm solus
ille

ille sit ultimus finis noster, nostraque æterna felicitas, cui inhærendum amore constanti; *mansoria dilectione.* Ergo *utendum est hoc mundo, & non fruendum,* si sequi velimus propositum Divinæ Sapientiæ, quo mundum, mundana universim ordinavit, ac disposuit ut media, nos conducta ad salutem sempiternam: *Facta est pro salute nostra per Divinam Providentiam hæc dispensatio temporalis, quæ debemus uti.*

Nunquid verum est, quòd peccatores passionum suarum directioni subjecti, dictum ordinem invertant? Non utuntur, verùm abutuntur creaturis: dum earum, usu urgeri deberent in tendentiâ ad Deum, se iis per amorem inordinatum & per inversionem extraneam, ut loquitur S. Augustinus, affigunt, ditari cupiunt, non ad serviendum Deo, sed desiderium habent etsi imperfectum, serviendi Deo, ut divitias accumulent. *Fruuntur nummo uti Deo; quia non nummum propter Deum volunt, sed Deum propter nummum colunt.*

Necessarium proinde est, ut Providentia Dei, quæ has leges violatas, suumque ordinem destructum conspiciat, sibi refractarios repellat, qui bona illius acquirere, augere, conservare laborant ad finem contrarium fini, à Divina Providentia præstituto.

Ista est summi momenti instructio, quam Salvator noster nobis in Evangelio tradit: *Querite primum Regnum Dei, & justitiam ejus, & hæc omnia adjicientur vobis.* Matth, 6, 33.

Instituatis, quæso, reflexionem supra verbum illud, *primum*, ac si dicere vellet, ex me dependet omnis fortunæ temporalis successus vester; ego sum, qui desideriorum vestrorum appetitum explere valeo, ac volo, quod tam parum in controversiam vocare debetis, ac, quòd sim Deus vester.

Jam vobis declaro, nisi subordinationem Providentiæ meæ observetis, nullum vobis exhibendi favorem, me animum habere, nisi intensiorem conatum adhibeatis de divitiis cælestibus potiundis, quàm terrenis opibus, nisi potiùs cordi & curæ sit, congerendi bona spiritualia, quàm corporalia. *Quærite primum;* Necquicquam sperare, præsumatis, priùs vobis concedendum accessorium, quàm inquiretis, quod est principale: neque obtinebitis à me reliqua cum tanto mentis ardore concupita, si cor vestrum mihi affectionum suarum primitias antecedenter non consecrer.

S. Cæsarius
Hom, 20.

Meliorem doctrinæ istius interpretem invenire nequeo, Magno Cæsario Arelatensium Episcopo in Hom. 20, ubi elegantem paraphrasin verborum illorum Christi in Evangelio, producit. Nos habemus nostras, ait is; Deus pariter proprias suas habet intentiones; nos possidemus aedes, hæreditates, fundationes, villas; nec minùs Deus possessor est domuum, hæreditatum suarum, vinearum, agrorum ad se spectantium. Desideria vestra sunt ampla ædificia erigendi, familiam & posteritatem ampliandi, prolem vestram ad primæ dignitatis culmina evehendi. En stupendam Dei bonitatem, qui idem vobiscum sentit, hæc omnia admittit, suppono enim, ea vos quærere per media licita & honesta.

Ephes. 1. 4.

Præterea Deus ingens habet desiderium, quod D. Pauli testimonio ab omni jam æternitate conceperat; *Elegit nos in ipso, ante mundi constitutionem, ut essemus Sancti,* quamprimùm decrevit vobis donare vitam, simul intendit in vobis demonstrare robur suæ gratiæ, elevando vos supra naturæ infirmitates, dolores & delicias carnis, suggestiones dæmonum, tentationes mundi, ut vitam ageretis puram,

puram, justam & innocentem: *Ut essemus sancti, & immaculati in conspectu ejus, in Charitate.* Ibidem.

Vultis itaque, ut Deus suam curam, suamque operam propositorum vestrorum executioni impendat? ipsius etiam Divinæ intentionis memineritis: desideratis ne, ut vestris conatibus benedicat, vosque adjuvet, tales largiendo successus, quales ipsimet vovetis? cooperamini illius gratiæ, nec labori parcite, quatenus intentio, quam de vobis formavit, opere compleatur. Uno verbo, Deus hominem, quem vos bonum efficitis, divitem reddet, dummodo vestræ conducat salutem. *Querite primum regnum Dei.*

Vos possidetis domos, vineas, Deus æquè proprias tenet: *Habes tu villam tuam, & Deus habet suam, villa tua, terra tua; Villa Dei, Anima tua.*

Vultis igitur, ut Deus non solum tueatur vestras ædes, sed adhuc novum superaddat incrementum indies, vestris agris benedictionem & fertilitatem infundat, optatos successus vestro tribuat commercio. Idem ipsius, & quidem ardentius votum est; unà tamen petit, ut ejus excolere laboretis vineam, quæ est anima vestra, ut ejusdem exornare domum studeatis, quæ est cor vestrum. Ex dictis nil vobis agere placet, relinquitis vineam ejus incultram, domum ejus desertam: cur itaque eidem permissum non sit, parem seu Talionis pœnam in vos statuere?

Ah! mi dilectissime popule, docebat citatus Sanctus hic Archi-Præsul, en quæ radix inopiæ nostræ, quæ causa ruinarum nostrarum, defectionis nostrarum familiarum: hanc, vos obtestor, bene observetis. Deus pari nobiscum passu ambulat, nos ad eum modum tractat, quomodo tractamus ipsum. *Ideo tribulationes quotidie sustinemus, quia*

Cæsaribus
Hom. 20.

Deus vicem nobis quodammodo reddit, num hoc non magis quam æquitati sit conforme? *Nolumus nos amare animam nostram, quam Deus amat, & ille dimittit villam nostram, quam nos amamus, ut pereat.*

Nónne hoc ipsum Deus suo populo exprobravit per Aggaum Prophetam? Vos deploratis, significari jubet ille, adeò maligna tempora, quòd ex mercimoniis nullum reportetis lucrum, negotia prosperè non succedant, clamores vix alii percipiantur, præter querelas ob mercium, jacturam, illustrium domorum everfiones, quòd fraudes, miserix indies crescant. Paululum vos híc reflectite: *Agg. 1. 5. nite corda vestra super vias vestras, scrutamini, quem vivendi modum teneatis, ingredimini fundum conscientix vestrx: Respexistis ad amplius, & ecce factum est minus.* Foveatis in animo sublimes conceptus, extollendi in altum vestram familiam, locupletandi liberos; interim tamen egestate graviori laboratis, quàm antea. Defectus non est industria, nec laboris, *Ibid. v. 9. seminastis multum, intulistis parum, omnem impendistis operam, utramque adhibuistis manum, sacrum cum profano miscere non erubuistis: non est usura, fraus, dolus quem non practicastis, ad vos ditandos; dextrè novistis simoniam etiam in subsidium convocare, quatenus ex bonis Ecclesix hauriatis lucrum. Interea ipsimet propriis bonis exhausti, singulis diebus debita majora contraxistis, & exsufflavi illud.* Ego per viam infelicitum processuum damnum majus in mense vobis intuli, per immissam infirmitatem enormiores expensas in anno vobis extorsi, quàm in decem lucrari possitis. *v. 9. Quam ob causam, dicit Dominus. Unde autem hæc omnia? penetrare ipsam mali originem, quæ est: Domus mea deserta est, & vos festinatis unusquisque in domum suam. Propter hoc*

v. 9, 10.

hoc super vos prohibiti sunt cæli ne darent rorem. Cùm mea negotia vobis cordi & curæ non sint, hinc nec multùm vestra curo: quia vos ipsos meæ intentioni, quæ est vos sanctificandi, contra ponitis, ideo me vicissim oppono vestræ, quæ est, vos divitiis cumulandi. Vos invertere tentatis finem à mea Providentia in directione & gubernatione mundi præfixum, quapropter hæc Providentia favorabilem se vobis minimè exhibebit; & quia succursu illius manetis exuti, nunquam proficietis; laborabitis quidem, sed labores vestri maledicentur, exinde steriles erunt, & inutiles.

Resumamus discursum nostrum, & dicamus, si verum est pro tempore æquè ac æternitate, quòd *neque, qui plantat, neque qui rigat, valeant aliquid, si Deus neget incrementum.* Si verum est, ut psalmista canit, quòd *in vanum laborent, qui domum ædificare moliuntur sine supremi Opificis cooperatione.* Si verum est Christi de se pronuntiatum: *qui non colligit mecum, dispergit.* Et, si ex altera parte, prout jam probavi, Deus assistentiam non ministrat, nec benedictionem impertit iis, qui temporalia bona non appetunt in ordinem, quem ipse præscripsit, & propter finem, in quem ab eodem sunt primitus ordinata, hoc est ad suam gloriam, nostram verò salutem; sequela ergo infertur manifesta, peccatoribus hunc finem & ordinem subvertentibus nil aliud expectandum esse præterquam paupertatem, ruinam & maledictionem. *Si non audieris vocem Domini Dei tui, percutiet te Dominus egestate.* Luc. II. 27.
Deuter. 28.
15.

Sed quid opus est, diutius huic materiæ immorari? de quonam in præsentia moveretur quæstio? ut habeatur notitia, quibus piissimum Numen temporales suas benedictiones

etiones communicare velit: arcanas Divini cordis intentiones nullibi clarius expressas reperiemus, quam in propriis ipsius verbis, in Deuteronomii cap. 28. relictis, ubi videre licet Dei voluntatem cum notandis circumstantiis, quibus eam magis authenticam reddere, placuit.

Primò, istam declarationem appellat tractatum, fœdus, quod cum gente sua iniit, cui is se solenni jurandi formula obstrinxit: *Ut transeas in fœdere Domini Dei tui; & in jure jurando, quod hodie Dominus Deus tuus percutiet tecum.*

Secundò, hanc declarationem in præsentia omnium pariter tribuum instituit. Omnes enim eò se conferre, statuit, juvenes & senes, viros & mulieres, nobiles & ignobiles. *Vos statis hodie cuncti coram Domino Deo vestro.*

Tertiò, protestatur, quòd facienda declaratio respiciat non tantum præsentibus, sed victuros deinceps consequentibus in super sæculis; *Nec vobis solis hoc ego fœdus ferio, sed cunctis præsentibus & absentibus.*

Denique, præcipit sex tribubus Israël, conscendere montem Garizim, sex aliis se locare ex parte opposita in monte Hebal; vult idem, ut 6. priores, audientes benedictiones, quas supra fidelem suum populum effundere, promissurus esset, pleno choro & unanimi cordis jubilo respondeant, *Amen*, seu fiat, placet; ut 6. posteriores, percipientes maledictiones, quibus infidelem & inobedientem suum populum ferire intenderet, pariter univocè respondeant, sed tono lugubri, contestativo timoris quo corripentur. *Amen*, sive fiat. Siquidem hoc æquissimum est.

Peractis his omnibus præviè dispositionibus, suam demum declarat voluntatem; si legem Domini Dei vestri
custo-

custodieritis, plenis ille manibus suos in vos profunder
favores, pandet thesauros suarum gratiarum super grana-
ria & cellaria vestra, verbo, benedicet omnibus laboribus
& conatibus vestris: *Emittet Dominus benedictionem super
cellaria tua, & super omnia opera manuum tuarum. Abundare,
te faciet Dominus omnibus bonis tuis.*

Ibid, c 28. v.
8. 11.

Sed si è contrario obtemperare renueritis legi Dei,
percutiet ille suis maledictionibus omnia bona vestra, &
omnes hereditates vestras: *Venient super te omnes maledi-
ctiones istae, & apprehendent te. Maledictum horreum
tuum, & maledictus fructus ventris tui.*

Ibid, v. 15. 17.

Ecce tractatum, quem Deus celebravit nobiscum,
en condiciones, quas in promulgatione suæ legis propo-
suit, unaq; voluntatis suæ decreta detexit. Si itaq; fami-
lia vestra sit composita ex hominibus, Divinas leges vio-
lantibus, suâque impietate legislatorem summum ad iram
proritantibus; num talis non mereatur promissis Dei spo-
liari benedictionibus, ejusq; maledictis subjici in bonis suis
tum temporalibus, tum etiam spiritualibus? Nec superest
ullum malo remedium, quôdque immunem præstare
queat, præterquam mutatio morum, conversio vitæ.

Neque refert, etsi dicatis, multas ibi ad Deum pre-
ces fundi, procurari Missarum oblationes, copiosas distri-
bui eleemosynas. Hæc omnia quidem bona sunt, prin-
cipale tamen deest, innocentia sc., fidelitas erga Deum.
Eliminate procul peccatum istud adeò habitatum illam
injustitiam, hanc blasphemiam, impudicitiam talem. Fru-
straneus est omnis labor vester, si Deus ei benedictionis
suæ lumen subtrahat: *Vanum est vobis, ante lucem surgere* Psal. 126. 2.
Vultisne parte istius luminis frui, & gaudere, obrinere à
Deo dies vitæ beatos? vos qui patrum familias officia.

H

admi-

administratis, cavete à peccato, ne maledictus hic cælestium benedictionum prædo ullibi occultatus delitescat: sufficit nonnunquam in unico puero, aut puellâ, servo, vel ancillâ eum reperiri, ad destruendam penitus integram familiam,

Mi Deus, Ah! quàm compatior pauperi huic familiæ, tam multo jam tempore afflictæ. Verum est, patrem esse virum conscientia observantem, matrem non minùs fœminam haberi virtutis amantem, filias honestam & pudicam agere vitam, omnes conversari in timore Dei, excepto uno filio juvene, libertati, blasphemix dedito, ad omnem nequitiam prostituto: is ipse est, qui cæli cataractas obstruit, ne illud in benedictionum imbres resolvantur, qui Dei iram evocat contra ejuscemodi familiam. Vobis, pii parentes, quam toleratis in præsentis jacturam, compensabit Deus, præmiando virtutes vestras in cælo: intereà tamen ob filium hunc perditionis vos temporali pœna affliget, imò valde metuendum, nè tota domus vera intereat.

Sed mi Deus! quàm sentio in calefcere mea præcordia præ zeli fervore contra illos, qui nulla prorsus tanguntur anxietate, num lex Dei observetur in suis ædibus, num sui domestici sint melioris notæ, non sunt solliciti.

Dominus bene novit hunc Commissarium, scribam suum esse infamem, turpem sectari vitam, istum Veredarium horrendum esse blasphematorem: Domina non ignorat, illam famulam minùs esse devotam, rarò, nunquam Deum precibus exorare non confiteri nisi obiter tantùm, & quidem ex sola consuetudine. Sed nil interest, hic servus de reliquo est admodum fidelis, ista ancilla multùm laborat, magnam proli adhibet industriam. O Deus!

Deus!

Deus! quanto vobis detrimento exsolvenda erit ejusmodi fidelitas, industria. Nunquam suam vobis benedictionem Deus communicabit, quem domo ejecistis; quamdiu occupabunt illi ædes vestras, tamdiu maledictionum grandinem è cælo irato super bona vestra detrahere, non cessabunt.

In memoriam revocate vobis historiam Achan, in libro Josue c. 7. graphicè depictam, ibi videbitis, quomodo unius solum militis inobedientia secundissimum victoriarum cursum, ovanti toti Israelitarum genti, cohibuerit.

Eò ira Dei increvit, ut non solum Philistæis suum, populum in prædam, cædem, ruinam cesserit, sed insuper sit protestatus, se imposterum eorum partes tueri nolle, nullum præstare, se velle favorem ulterius, priusquam hic legis prævaricator esset exterminatus: *Non ero amplius vobiscum, donec conteratis eum.* Ad placandum Deum, necessarium erat, apprehendere Achan, deducere vincitum, cum uxore ac liberis, oves prætereà, papilionem & omnia bona ipsius mobilia in vallem Achor, ibi lapidibus infelicem hunc obruendum, qui erat anathema populi, cum omni sua possessione per ignem abolendum, superaddito funebri sacrasmo illo: *quia turbasti nos, exturbet te Dominus in die hæc.* Josue 7. 12. Ibidem 7. 25.

O Deus! quàm efficaci eloquentia mutus & tristis iste lapidum ac cinerum congestus perorat cumulus, modo & motu magis vehementi, quàm ego vobis binas has veritates persuadere conatus sum; quarum prima, quòd peccatum in domo aliqua perpetratum inhibeat supernæ felicitatis rorem, cælestium benedictionum cursum. Secunda, quòd remoram tam infaustam unius etiam peccatum

tum procurare sufficiat. Quid efficiet ergo tota domus vitis infecta; & si juxta Propheticum testimonium, *filii colligunt ligna, & patres succendunt ignem?* Pater est vitis impius, nullius omnino Religionis, mater ludicris assueta, prodiga, liberi sunt nimia libertatis amantes, filia garrulitati, mundana dedita vanitati, famuli ebrietatibus, blasphemis infames. Si talis sit, num non indigeat scopam irae Divinae inquinatissima haec familia? quod si inibi appareat quaedam prosperitas, nunquid necesse est, ut videbimus proximis diebus, fallacem illam prosperitatem notam fore evidentem ipsius reprobationis?

Attende itaque Civitas flagittis immersa vocem Dei tui per os meum ab exordio Adventus istius tibi inclamantis: *Sanctificamini in crastinum: haec enim dicit Dominus Deus Israël: Anathema in medio tui, si desideres, ut Deus tuis inquilinis, tuisque domesticis divitias, sanitatem conferat, temporaneis benedictionibus gratosè te visuet; expelle Anathemata, quae objectum te constituunt odio Dei; radicitus extirpa has inimicitias, haec odia, has invidias, detractiones, istam mollem ac effeminatam vitam, ista desideria damnata, istas voluptates deordinatas.* *Auferte malum ex vobis ipsis.* Quisque è cordis sui medio funditus ejiciat peccatum illud, quod tanto jam tempore ibi regnum tenuit, idque poenitentiae emundet lavacro. Quamdiu peccatum hoc alicubi locum occupat, impossibile est, ibidem benedictiones Divinas locum ullum reperire.

Haecenus probare contendi, rationes solidas ac convincentes producendo, quod Deus foveat odium aversionis in impium, se ei subtrahat, omnem ejus fortunam impediatur modo quopiam negativo, per privationem, subtractionem.

tractionem suarum benedictionum : jam vobis demonstrare , superest , quòd simul per odium inimicitiae & vindictae in ruinam Deus positivè præcipitet peccatorem , ipse destructorem illius familiae agere velit, eum suis maledictis feriendo. *Percutiat te Dominus egestate.* Deut.28.22.

Fides, ratio, experientia omnium sæculorum adeò firmiter stabiliunt propositam veritatem, tamque sensibilem exprimunt, ut prolixiori discursu sit minimè opus.

Paupertas in impiorum hospitiiis dudum divertere consuevit: *Egestas à Domino in domo impii.* Salomonis Prov.3.33. effatum est. Ipse Deus per Prophetam Aggæum fatetur se sterilitatis & siccitatis authorem: *Vocavi siccitatem super terram.* Agg. 1. 11: Idem per Zachariam Prophetam protestatur, quòd sua maledictione voracis instar flammæ peccatoris habitationem funditùs sit consumpturus: *Hæc est maledictio, quæ egreditur super faciem omnis terræ: & veniet ad domum furis & ad domum jurantis, & commorabitur in medio domus ejus, & consumet eam, & ligna ejus & lapides ejus.* Zach.5.3 4.

Sive consideremus peccatum in sua natura, sive spectemus Deum, qui fuit offensus, occurrent rationes insolubiles, ad demonstrandum peccatoris interitum, oriturum ex vindicta & maledictione Dei. Quòdunque se ingerit peccati pestifera lues, undiquaque mox diffundit suam virus, consequuntur instabilitas, defectiones, ruinae. Vix pedem cælo intulit, Angelos infecit, quos, etsi essent tam perfecti antea, non ulteriori tamen momento subsistere valeantes, è cælis in abyssum inferni præcipites deturbavit: *In veritate non stetit,* loquitur Christus de capite rebellium Angelorum. Joan.8.44.

Peccatum est, quod concussit fundamenta Monarchiarum maximè florentium, de quibus æquè, ac Jerosolymarum urbe verificata fuit lamentabilis strophæ Jeremia: *Thren. 3. 8. Peccatum peccavit Jerusalem, propterea instabilis facta est.* Imperium Assyriorum finem accepit in Sardanapalo ob infames ejus voluptates. Medorum in Astyagedesit ob causam crudelitatis, & parricidii istius ultimi Regis.

Perfarum inde manibus extorsit sceptrum fastus & superbia Darii. Macedonibus demum abstulit, ad Romanos transtulit summum diadema, Persei Græca fides, seu perfidia atque infidelitas: & quemadmodum Romani, ut advertit S. Augustinus, obtinuerant à Deo Imperium, Universi in præmium virtutum suarum moralium, sic pariter eodem fuerunt exuti, quamprimùm virtutes omni vitiorum sorte ac sordibus permutârunt.

Experientia ista nobis quasi palpabilem reddit veritatem Spiritus Sancti in Ecclesiastico expressam, esse manum quandam Omnipotentem in cælo, quæ ad plerenda scelera & injustitias, sceptrâ confringat, coronas comminuat, thronos evertat, imperia transferat ab uno populo ad alterum, à familia flagitiosa, ad aliam magis innocuam: *Eccli. 2. 8. Regnum à gente in gentem transfertur propter injustitias, & injurias, & contumelias, & diversos delos.* Si proinde peccatum imperia subvertit, populos destruit, nationes integras depopulatur, à potiori illud desolationem, egestatem ac ruinam ædibus inferet particulâribus.

Æquitati planè congruit, ut Deus impiis bona temporalia, quibus abutuntur, subtrahat; ut è manibus suorum hostium sua dona, suosque favores eripiat, ex quibus

bus hi ingrati procidunt arma ad inferendum Deo bellum.

Justum est, ut de inimicis suis se vindicet pro conservanda sua gloria, & tuenda suorum verborum autoritate. Millies ille Prophetarum ore protestatus fuit; quod solus ipse esset fundamentum inconcussum, immotum rerum omnium; quod supra ipsius potentiam, supra ipsius protectionem fiduciam nostram stabilire oporteat, quod ipse sit unicus, à quo felices intentionum nostrarum successus sperare possimus. Quæ non profert ille de creaturarum fragilitate, cui peccatores inniti tentant? mille nis item vicibus contestatus est, quod essent umbræ, vapores evanidi, fragiles arundines, fabulum mobile, abjecta scoria.

Interea tamen, his non attentis, peccatores respectum nullum gerunt, nec erga eum, qui loquitur, neque ad aliquid ullum, quod loquitur: fingunt suos conceptus, inchoant sua negotia absque prævia consultatione & petitione succursus Divini; adhibent media pessima, quæis mediantibus finem suorum conatum consequantur, incedunt vias à Deo reprobata, utuntur praxi detestabili, Deoque odibili. Tali modo operari, nunquid est manifestè profiteri, Deum ego pensi non habeo, ut opes augeam; bene instituiam œconomiam meam sine Dei auxilio, mea prævidentia sine Dei Providentia sufficit? Videtur talis Deo ulterius exprobrare: pertingam ego ad votorum meorum apicem, te licet invito, divitias cumulabo etiam te nolente, in istius negotii cursu progrediar, te quantumvis reluctante.

Reverà hæc blasphemix sunt valde horribiles; hæc injuriæ sensibilibus admodum cadunt in Deum, tam ardentem,

tem, gloriæ propriæ Zeloten, ut eas tolerare non possit. Minatur etiam, temerariam istam præsumptionem illorum se vindicaturum, ipsisq; pariter demonstraturum debilitatem, imò nihilum, supra quod se, suaq; firmâssent.

Levit. 26. 16' Sciatis, ait in Levitico: *Quia visitabo vos velociter in egestate frustra seretis sementem, quæ ab hostibus devorabitur.*

Acriores adhuc minas intentat per Prophetam Sophoniam. Veniam, visitabo peccatores in vitiorum volutabro defixos, in scelerum profundo submersos, id rigoris in eos exemplum statuam, ut advertant, quàm perverfè in orde suo sentiant, & dicant: Deus se mundanis negotiis non immiscet, nec bonum nec malum inferet nobis. Anihilabo omnes eorum conatus, ipsorum domus subvertam, terras illorum devastabo; breviq; experientur robur

Soph. I. 12. mei brachii, severitatem meæ vindictæ: *Visitabo super viros defixos in sæcibus suis: qui dicunt in cordibus suis: non faciet bene Dominus, & non faciet malè.*

Perceptis omnibus his rationum momentis, opponetis mihi, & quidem Divinæ Scripturæ authoritati innixi, ostendetis experientiam apparenter saltem contrariam; dum plures nefarios admodum opulentos, mundi prosperitate plerumque affluentes in medium producere cogitatis. Paucis verbis isti objectioni satisfaciam, explicando vobis secundam veritatem, quæ secundum meum constituit punctum.

**III.
Punctum.**

Sed appello à falsa oculorum crisi, ad infallibile rationis vestræ iudicium; vel ut melius dicam, à ratione vestra per sensus corruptâ, ad rationem elevatam & illustratam lumine fidei: facilè imponit oculis nostris impostor mundus, dolis, fraudibus dudum assuetus. Spiritus Veritatis hanc deceptionem nobis detegit, cum nos in Pro-
verbiis

verbiis monet: *Est quasi dives, cum nihil habeat; & est ^Prov 13.7. quasi pauper, cum in multis divitiis sit.*

Quisnam verè dives censendus est? ille, qui vera bona possidet. Duo proinde sunt necessaria ad hoc, ut quis verè dives habeatur, vera bona, horumq; bonorum possessio. Teneo itaque, quòd divites sæculi, ut loquitur Sanctus Paulus in ista, quæ apparet bonorum abundantia, nec bona vera habeant, neq; illa possideant.

Pro meliori captu Mysteriorum hujus noteris, velim, insignem quandam veritatem à S. Jacobo traditam, juxtaquam bonum verum, cœleste donum est concessum nobis à Numine, non solum ad nos ditandos, & ab eo ut principio, ac Authore omnium rerum promanans, sed inde, ut parente nostro & omnis boni fonte effluens; *Omne datum optimum & omne donum perfectum, desursum est, descendens.* ^{Jacob. 1.17.} Notate signanter hæc verba: *datum est donum.* Ratio istius autoritatis est, quòd non pari modo de bonis fortunæ, uti de bonis gratiæ & gloriæ sit sentiendum. Hæc enim perpetuò manent bona, nunquam possunt fieri mala: sed fortunæ bona sunt ex se indifferentia, possunt, esse, suntq; sæpius mala, & quidem origo veracium malorum, id est vitiorum & peccatorum. Ut proinde in censum verè bonorum veniant, non sufficit, iis abundare, sed requiritur unà, ut à Deo in nos deveniant per effectum benedictionis ipsius.

Quid autem est hæc Dei benedictio? duo continet ex parte Dei: voluntatem amabilem, quæ eum movet ad communicandum tale bonum, item dispensationem, quandam gratiarum, auxiliorum ad hoc necessariorum, ut ejusmodi bonum felices nos constituat. Ista benedictio causat, quòd bono accepto simus contenti, quòd no-

bis profit, quod bonum ejus usum inde capiamus; nobis deserviat in instrumentum acquirendæ virtutis, ac in medium consequendi nostrum ultimum finem. Ista benedictio est anima, spiritus bonorum temporalium, est ipsorum substantia, ipsorum fundamentum & virtus: absque illa auri, argentiq; talenta, dignitates, officia ac reliqua fortunæ bona sunt mera ludibria, bona prorsus inania, quæq; corticem bonorum duntaxat præferunt.

Quapropter Spiritus Sanctus in Proverbiis testatur, quod hæc bona exteriora omnia veraciter ditando homini non sufficiant, sed eis annexa Dei benedictio præstare, id possit: *Benedictio Domini divites facit.* Quod interpretes nostri non tantum causaliter, sed formaliter etiam intelligi volunt; hoc est; Benedictio Dei non solum efficit, ut sine intentionum nostrarum perfruamur, ut prosperitas nostras familias locupletet; sed ista Benedictio insuper divitem facit, sicut beatitudo beatum, sapientia sapientem constituit. Est igitur hæc benedictio interna & invisibilis, quam Deus bonis externis & visibilibus associavit, quæ nos effectivè ditat, ut desideriorum nostrorum, capacitas compleatur, causat, nobisq; bona illa sint proficua æquè in tempore ac in æternitate.

Hinc evidenter jam liquet, divites peccatores, id est avaros, injustos, prodigos sua bona nequaquam excipere de manu Dei, nec Providentiæ & Benedictionis cælestis affluxu ditari. Occupant quidem Dei bona, at Deus hæc ipsis non impertit cum voluntatis illius amabilis adminiculo, quæ erga justos est affectus. Impii isti usurpatores sunt, apprehenderunt hæc bona, eaq; retinent modis & mediis illicitis; & Deus talibus favere nequit, qui per propria scelera divitias consequuntur. Certum est,
Deum

Deum in præfenti vita malis in prædam cedere fortunæ bona, posse ea quidem invadere, iis perfrui; sed in ordine ad suam benedictionem minimè ipsis licet eò pertingere, utpote quæ iustis hominibus reservata est. Vivant quantumvis peccatores in omni abundantia, quoscunq; thesauros possideant, nunquam erunt aut divites, aut felices. Quamvis defraudent, spolient alios, die noctuq; laborent, corporis animaq; vires exhauriant, ut divites evadant; semper erunt miserabiles, siquidem sunt exsortes gratiæ & benedictionis Divinæ, quæ in bona exteriora veram bonitatem refundunt. Quemadmodum etiam Deus tunc, cum populum suum per immisam famem affligere cogitat, non tantum terræ fruges & alimenta subtrahit, sed, ut Scripturæ phrasi utar, *auferi omne robur panis*, unde *Isa. 3. 1.* sequitur maledictionis istius complementum: *Comedetis, & non saturabimini*; sic pariter abstrahendo suam benedictionem commoditatibus temporaneis, obicem ponit Deus, quò minus exsatiarent, aut satisfaciant; ut, qui iis affluunt, in medio divitiarum suarum, inopia prægraventur. *Divites dimisit in ares.* *Luc. 1. 53.*

Dicebam, quidem, commentatur in hæc verba S. Ambrosius, quòd vòsmet decipiatis: id, quod vos æstimatis divitiarum abundantiam, non est nisi egestas & paupertas, *inanitas est, quod putatis ubertatem.*

Addite, quòd aliquis verè dives esse, necdum possit, etiamsi veris bonis abundet, requiritur enim, ut eorundem insuper sit dominus & possessor. Ob hunc possessionis titulum Scriptura Abrahamum divitem pronuntiat: *Erat autem dives valde in possessione auri.* Absque hac *Genes. 13. 2.* possessione bona vocantur à Seneca, *pondera terrena*, quæ nos opprimunt, seu ut melius loquitur S. Cyprianus non-

sunt amplius fortunæ subsidia, sed splendida, & quæ nos torquent, *speciosa supplicia.*

Verissima jam doctrina est, cui æquè moralis Philosophia, ac PP. Theologia concordat, quòd ad bonorum possessionem necessarium sit, nè quis à bonis possideatur, id est, ut ab eorum affectione sit separatus, & liber, oportet. Nunquam illorum eritis domini sine hac renuntiatione, quam Christus omnibus suis discipulis necessariam inculcat: *qui non renuntiat omnibus, quæ possidet, non potest meus esse discipulus.*

Hujus rei figuram habemus D. Eucherio teste in Israelitis. Quamdiu illi erant mancipati Ægypti servitio, laborabant probrosâ egestate: postquam verò animos resumunt, hoc jugum excutiendi, illam spoliant, seq; dominos bonorum omnium Ægypti constituunt; *dum incalitur, affixit, dum relinquitur, locupletavit.* Pari modo illudit mundus iis, qui deordinatarum affectionum suarum vinculis se mancipatui ipsius obstringunt, semper sunt indigi in ipsa rerum affluentia: è contrario, qui se inde expediunt, eum effectû, vel affectû deserunt, ditescunt. *Sic est, magnam à sæculo rapit prædam, qui se abstrahere contendit à sæculo.*

Citra talem abstractionem, docebat Seneca, possidebitis divitias, eo modo, quo febrim; *sic divitias habent, quomodo febrim habere dicimur, cum illa nos habeat, simulq; torqueat.* Ita ejuscemodi bona non tenetis, sed ab iis vincti tenemini, tyranni sunt, qui vos opprimunt, vos excruciant: *nec intelligit miser auro se teneri, & alligatum magis possideri, quàm possidere.*

Notate secundò, quòd abstractio cordis, quæ tanquam necessaria exigitur ad illa bona possidenda, solius naturæ

naturæ viribus comparari nequeat. Ethica potest quidem cognoscere ipsius necessitatem, eam tamen tribuere non valet, quæ non nisi per gratiam Dei à nobis obtinenda.

Observatio, quam Tertullianus l. 3. contra Marcionem affert, bellè quadrat intento nostro, ubi advertit, quòd Patriarcha Isaac, priusquàm optaret Jacobo bona temporalia, terrestres divitias, voverit rorem cæli, gratiam sc. & benedictionem cælestem; *Det tibi Deus de rore cæli* Genes. 27. 28. *& de pinguedine terra.* Notate, quæso, inquit Tertullianus, ordinem benedictionis Patriarchæ; *Advertenda* L. 3. cont. Marc. *est hæc structura ipsius benedictionis, prima est promissionis cælestis, secunda est terrena opimitatis.* Hoc mysterio, subjungit ille, Spiritus Sanctus nos instruit, quòd si mediante auxilio Divinæ gratiæ à terræ fœcibus avulsi, cælum versus nos ipsos sublevaverimus, brevi simus futuri possessores divitiarum terræ; *à sæculo avellimur, & illa postea terrena consecuturi.*

Retinamus nostram argumentationem. Ut simus divites in bonis temporalibus, eorum requiritur possessio, ad possessionem exigitur, animum à bonis avellere possessis, quæ sui avulsio obtineri nequit sine gratiæ & benedictionis Divinæ subsidio: id demonstrare contendi. Sed divites impii non habent gratiam, quâ se bonorum temporalium vinculis extricent, ergo remanent constricti, ergo possessionis titulo non gaudent, ergo veraciter divites esse nequeunt. Intereà tamen multum habent, sed unde, de quo gloriari possunt? multum habent de avaritia, multum de ambitione, multum de dira fame, quæ illos discruciat, multum de desideriis, quæ semper ulterius crescendo, se multiplicant in infinitum. Cum propriis suis bonis, observat D. Paulus, *incidunt in desideria multa inutilia &* I. Tim. 6. 9. *nociva*

noctua, qua homines demergunt in interitum & perditione.

Jacob, 4. 2. S. Jacobus nobis assignet definitionem omnium fallorum divitum, & qui nos fallunt: *Concupiscitis, & non habetis.* Vos divites desideriorum ignibus semper exarsistis, & instar flammæ, quæ eò altius eluctatura, quò majori ex incendio illa suboritur; ita quoq; enascuntur ex omnibus his fortunæ bonis excessivis exorbitantes nimium concupiscentiæ: *Concupiscitis, & non habetis;* ergo inopum instar indigetis. *Concupiscitis & non habetis,* quia desideratis bona, quæ alii vobis cedere minimè cogitant, *Concupiscitis, & non habetis,* quia desideria vestra sunt infinita, nullum verò bonum infinitum reperitur in terris, *Concupiscitis, & non habetis,* quia juxta mensuram, quâ obtinetis, bonum desideratum, contempnitis, inde vos ipsos affligitis; sicq; per istam insatiabilem avaritiæ ingluviem, dicebat Seneca, totum perditis, quicquid acquiritis, *Avaritia multa concupiscendo, omnia amittit.*

Pfal. 38. 7. En maledictionem itaq; Dei in divites destinatam, en famem caninam, quæ illos corrodit, cujus Psalmista meminit, dum canit: *Convertentur ad vesperam, & famem patientur ut canes, & circumibunt civitatem,* quales cursus, quales recursus in plateis Babylonis, quæ curæ, quæ confusiones, in quibus tamen omnibus, & in tanta bonorum circumfrentia sunt pauperes, soli quippe justi verè denuntiantur à Regio Præcone divites: *Divites egerunt & esurierunt; inquirentes autem Dominum non minuentur omni bono.*

Pfal. 33. 11.

Obtestor vos per Deum! aperiamus paululum fidei oculos, proficiamus è luminibus Christianorum dogmatum, perdiscamus, quòd nil lucri haurire liceat etiam de hoc

hoc mundo, in diaboli consortio; & quod peccator, quantumvis divitem & felicem se jactet, ac ostendet, sustineat paupertatis necessitatem, miseriam & famem compassionem dignam. *Percutiat te Dominus egestate mittet super te famem & esuriam.* Deut. 28. 29.

Respondeo itaq; omnibus iis, qui dicunt, *quis ostendit nobis bona?* quodnam ad divitias pertingendi, medium? Dei verbo: *Si audieritis me, bona terra comedetis.* Psal. 4. 7. Isa. 1. 19.

Respondeo cum Tobia viro; qui hujus promissi experientiam cepit; *Multa bona habebimus, si timuerimus Deum, & recesserimus à peccato, & fecerimus bene.* Divitiis abunde cumulabimur, si præviè timorem & amorem Dei possederimus. Tob. 4. 23.

Respondeo denique cum Spiritu Sancto: *Honora Dominum de tua substantia, & implebuntur horrea tua satietate.* Prov. 3. 9. Exercete vos in virtutum campo, erogate elemosynas, Deus vos beabit divitiis. Et istæ benedictiones temporaneæ super terram erunt per modum arrhæ benedictionum, quæ nos manebunt per omnem æternitatem in cælis
Amen.

II. IMPIUS,

Maledictus in suo honore.

Si audire nolueris vocem Domini Dei tui eris perditus, in proverbium ac fabulam omnibus populis, calumniam sustinens. Deuter. 28. v 15. 37. 34.

Rofanus ille Philosophus rectè sentiebat, quòd naturæ author bona eo modo distribuerit, ut bestiis indulserit voluptates, hominibus honores detulerit: idcirco congruum esse, ardere homines zelo tuendæ suæ gloriæ, tanquam prærogativæ peculiaris & velut hæreditatis propriæ, ad se spectantis.

Aristoteles in suis Ethicis insuper animadvertit, quòd solus honor tale sit bonum, quod sæculi hujus principibus attribui possit; & consequenter sit consummatio majestatis humanæ. Illustris ista passio, quæ corda nostra ad superna erigit, ex se non est mala; siquidem juxta dictum Eliphaz, amici Job, Deus est, qui ponit homines in sublime; vel, uti Septuaginta legunt, qui facit homines in altitudinem. Ille nos elevat supra nos, transitum præbens nobis à passione ad rationem, à ratione ad virtutem, à virtute ad gratiam, à gratia demum ad gloriam progrediendi. Dignatur nos honorificis compellare titulis, ad extollendos in altum animos, capacibus. In minorum Deorum numerum nos ad legit: *Ego dixi Dii estis; nos Deos vocat, notat S. Augustinus, ne simus homines.*

psal 81. 6.

Vult

Vult itaque Deus, ut verus honor sit virtutis præmium, qui etiam promittit, in hac vita fideles suos ser vos coronare gloria immortalis; *Gloria & honore coronasti* Psal. 8. 6. *eum*, sed econtrario ordinavit, ut peccatum sociaretur ignominie & confusio; & minas malis intentat, jam in præfenti se eos oneraturum probris, qui suam aspernari aulint supremam auctoritatem; *Qui contemnunt me*, 1. Reg. 2. 30. *erunt ignobiles.*

Ista maledictio tres secum trahit effectus, qui tria DIVISIO. dabunt puncta huic sermoni. Primus est, quod Deus per odium averfionis erga peccatorem, se eidem subtrahat, subtrahendo se, gratia suâ sanctificante illum privet; ac per hoc medium omne fundamentum gloriæ essentialis ipsius destruat, ita ut Dei & Sanctorum iudicio impius sit homo perditus, nullius honoris, fabula, lusus dæmonum; *Eris perditus in proverbium, ac fabulam.* Deut. 28. 37.

Secundus est, quod per idemmet averfionis odium, & sequelam necessariam Deus hominem peccatorem, spoliet honore ejus accidentario, quod idem est, ac si reddat incapacem recipiendi extrinsecus quandam solidam, aut veram gloriam. Si tamen recipiat honorem, sit falsus, caducus, periturus.

Tertius maledictionis memoratæ effectus est, quod Deus per odium quoddam inimicitie & vindictæ conjuret in illius ruinam ac infamiam.

Spiritus Sancte, qui requiescis super humiles, & superbos confundis, inspira nobis desiderium conservandi verum honorem nostrum per obedientiam, quam debemus Deo, & per humilitatem ipsius, quæ se demittendo, qualitatem duntaxat ancillæ assumens, ad summam Divinæ Maternitatis dignitatem fuit sublimata, quando ex ore Angeli nuntiantis, audivit. *Ave Maria.*

K

Quem.

1. Tim. 1. 17.

I.

Punctum.

Quemadmodum Deus est, ad quem vera gloria spectat: *Soli Deo honor & gloria*; ita etiam in solo Deo reperitur idea veri honoris. Theologia dividit gloriam Dei in essentialem & accidentariam; illa est necessaria, hæc verò contingens; illa est ab æterno, hæc in tempore initium sumpsit; prior est ei intrinseca, posterior extrinseca,

Gloria Dei essentialis consistit in radiorum splendoribus, qui componunt diadema ipsius Majestatis. Claritas ejusdem, interior, aliud non est, quàm intuitiva visio & notitia, quam is habet de sua potentia, de sua sapientia, de sua bonitate, aliisque perfectionibus suæ essentialis. Dictamen hoc summæ æquitati convenientissimum, quod Deus format de infinita suorum attributorum supereminentiâ, est proprius & verus suus honor, qui nec augetur, nec imminuitur unquam.

Gloria Dei accidentaria consistit in Majestatis suæ manifestatione externa, & in hoc, quòd creaturæ rationales luminibus Divinis collustratæ, eum adorent, eidem serviant, ac benedicant tanquam bonorum omnium Authori.

Suppositâ istâ gloriæ Dei ideâ, quæ est regula & mensura gloriæ humanæ, facile mihi erit probare, impium per peccatum suum se conjicere in talem statum, in quo nec gloriam essentialem, neque accidentalem possidere valeat, quæ sit solida & permanens.

Si permittere vellem Senecæ super hac materia discursum instituere, doceret, quòd verus sapiens nec querat nec inveniat suum honorem, uti neque suam felicitatem alibi, quàm in seipso; quòd propria conscientia cuivis deserviat per modum theatri, ubi se ostendet ad recipiendos plausus, quos virtus sua promeretur: *Nullum theatrum virtuti conscientiam movet.*

Idem

Idem de quadam mentis debilitate argueret eum, qui vellet suæ gloriæ rivum è fontibus derivare extraneis, è fundo alieno; non supra vulgum sapere, censeret eum, qui judicaret hominem honore ac laude dignum propter magnitudinem rerum, quæ non sunt in ipso, imò sapius nec ab ipso; *Quid stultius est, quàm in homine alienum laudare? lauda in ipso, quod nec dari, nec eripi potest.*

Vera nobilitas & excellentia honore digna latet in fundo spiritûs, *animus facit nobilem.* Ingens servorum, caterva, militum numerosa turma, superba palatia, munita castella, & quæcunque exterior splendida pompa, quibus mundus vulgi oculos fascinare solet, potius est infirmitatis nota, quàm veri honoris insigne.

Sic discurreret iste Philosophus: sed solidior est doctrina Apostolica D. Pauli; *Gloria nostra hæc est, testimonium conscientia nostræ.* 2. Cor. 1. 12.

Nos Christiani non quærimus gloriam nostram exterius; nec eam petimus ex iudicio hominum, neque eam stabilimus in vanis laudibus, quas ignorantia tribuit, quas adulatio venales exponit, quas timor ruetur, quas hypocrisis suffuratur, & quas sibi vitium usurpat. Sed invenimus gloriam nostram essentialem intra nos ipsos, & in fundo conscientia nostræ. *Gloria nostra hæc est. &c.*

Cautè observetis, velim, hæc verba, monet ad citatum Apostoli textum, D. Bernardus. S. Pauli mens non est, ut innitatur iudicio nostro, quod de nobis ipsimet efformamus, gloriam nostram superstruamus dictamini conscientia nostræ: quoniam id superbiendi ansam præberet, à quo Apostolus iste longissimè abest, cum dicat: *Non enim, qui se ipsum commendat, ille probatus est, sed quem Deus commendat.* 2. Cor. 10. 18.

S. Paulus proinde non loquitur de testimonio, quod nostra conscientia tribuit, sed quod recipit; *Non testimonium conscientia perhibentis, sed percipientis.*

Rom. 8, 16.

Unde autem recipit ejusmodi testimonium? A spiritu Veritatis, eodem Apostolo teste: *Ipse enim Spiritus testimonium reddit spiritui nostro, quod sumus filii Dei, nobisq; securitatem præstat, si vivamus in timore & amore Dei.* Hoc itaque testimonium Spiritus Sancti est, qui operatur gloriam nostram. Gratia illa est, quæ nos supra naturam nostram evehit, per quam regeneramur in Christo Jesu, & qua mediante acquirimus, asserit S. Joannes, *potestatem filios Dei fieri.*

Joan. 1, 12.

Ista gloria eousque nos extollit, ut Angeli Cherubici & Seraphici Spiritus secundum suam naturam præcisè spectati, nihil sint respectivè nobiscum comparati.

Plus est, quod subjungo, si Deus laboraret in ordine naturæ producere creaturas magis perfectas semper in infinitum; si communicaret eis capacitatem intellectus adeò amplam, qui infinitatem quandam scientiarum comprehenderet: Si illis partem suæ immensitatis tribueret, sive id fieret per quandam diffusionem essentiæ, posito, quòd esset aliquid spirituale, sive per quandam reproductionem, posito, quòd esset ens materiale: si denique creaturam ad eum altitudinis gradum sublevaret, ut polletet potestate creandi Soles novos, integros mundi globos (in scholis controvertitur, num tantam potestatem puræ creaturæ Deus communicare possit) nihilominus. Sustineo adhuc, quòd gloria omnium harum essentiarum tam perfectarum unita, intuitu animæ characteristicâ gratiæ insignitæ, nihil sit æstimabile.

Ratio

Ratio hujus clara est in Theologia D. Pauli, quia omnes istæ creaturæ quantumvis nobilissimæ Deum alia relatione non respicerent, quàm creaturæ ad Creatorem, servi ad dominum: nos verò dono gratiæ participamus relationem erga Deum, qualem filii dicunt ad parentem proprium: *Non enim accepistis spiritum servitutis iterum in timore, sed accepistis spiritum adoptionis filiorum si autem Filii & heredes.* Istud est fundum tam felix & dives, è cuius venis eruimus quid quid hominem illustrem & gloriosum reddere potest. Quodnam desideratis hîc? num natalium eminentiam, stemmatis nobilitatem? *Qui ex Deo nati sunt*, per hanc quippe gratiam in Deo renascimur. Jungimur glorioso cum Deo fœdere amicitæ; efficimur fratres, simulque. *Cohæredes Christi*, & genuini principes de sanguine ipsius. Petitis fortè amplissimas opes? *Habemus autem thesaurum istum in vasis fictilibus.* An magnifica ambitis officia? *Ut ambuletis dignè Deo*, per gratiam istam in tantum nobi litantur actus nostri, ut Dei placito reddantur digni. Rom. 8. 15.
17.
Joan. 1. 13
Rom. 8. 17.
2. Cor. 4. 7.
Colof. 1. 16.

Dictam veritatem per principia Theologica firmiter roboratam, quòd nimirum gloria Christiani essentialis consistat in possessione gratiæ sanctificantis, & in adoptione illâ Divinâ; evidenter sequitur alia, quòd impius destructâ gratiâ per peccatum, unâ destruxerit & perdidit simul suam gloriam essentialem: sic per consequens conformiter ad hanc Dei comminationem, de qua agimus, fit homo perditus, nullius honoris: *Et eris perditus*

Imò prorsus nihil est homo impius, siquidem, ut Psaltes canit, per peccatum suum, *ad nihilum redactus est in conspectu Dei malignus.* Non sine mysterio ponitur: *in conspectu Dei*, ejusmodi mutatio & destructio non ap-

paret in oculis hominum, sed coram oculis Dei & sanctorum. Concedite igitur peccatori omnes essentias imaginabiles, accumulate divitias, infundite sapientiam; fuge, esse eum nobilem, esse beatum, esse potentem, credite, in Regem coronatum. Pontificiæ celsitudinis folium conscendisse. Quæ & quanta sunt hæc bona? sed mera sunt accidentia, quibus substerni, necesse est, esse quod piam substantiale, quo illa sustentari queant; hæc sunt esse vœua, quæ indigent esse quodam completo, quo repleantur ac perficiantur. Quodnam illud est? S. Paulus id vobis indicabit: *Gratia autem Dei sum id, quod sum*, I. Cor. 15. 10. Quare? quia gratia est aliqua participatio plenitudinis essentiæ Divinæ; quando itaque Deus per odium, quod erga peccatorem gerit, istam gratiam aufert, ruit mox omne fundamentum, & plenitudo harum essentialium in ruinam tendit, & *eris perditus*. Per gratiam homo timet Deum, amat Deum, custodit legem Dei: cum autem Divina sapientia hominis esse, propriè loquendo, in adductis modò attributis constituat, dum docet: *Deum time*, Eccl. 12. 13. & *mandata eius observa, hoc est enim omnis homo*, ergo, infert mellifluus Doctor, quando amisistis gratiam per peccatum, omnia omnino perdidistis, nihil amplius estis, *sine hoc nihil est omnis homo*.

Ex prædicta gratiæ jactura sequitur, quòd impius à Deo maledictus, qui antea extitit objectum Divinæ complacentiæ, Angelorum admiratio, incentivum invidiæ diabolicæ; nihil sit ulterius quàm fabula & lusus, quia illum non alio respiciunt oculo, nisi quo ipsi intueremur nobilem quendam nobilitatis insignibus exutum, jam pro plebejò declaratum, ut Presbyterum SS. Ordinum gradibus

bus dejectum, veluti Regem penitus despoliatum, *eris perditus, in proverbium & in Fabulam.* Deut. 28.

Peracta tali degradatione, & consequente annihilatione ista per amissionem honoris essentialis nil peccatori restat, unde rationabiliter gloriari, liceret.

Si gloriandi materiam hauriret è fonte sanguinis majorum illustriumi aut derivaret ab antiquitate stemmatis, nihil opponerem, ne inutili clamore aures ullius offenderem: sed luminibus fidei illustratus in cordis secreto sentirem, & quod Christus olim dixit in simili eventu, pronuntiarem tacitè: *vos ex patre diabolo estis*, Generosi fanè natales, sublimis consanguinitatis arbor, cujus demnata radix diabolus est. Quòd si jactantiâ tumeret ob divitiarum copiam; mox Apocalypticâ exprobratione tumorem comprimerem: *Quia dicis, quòd dives sum, & nescis, quia tu es miser, & miserabilis, & pauper.* Si talis sublimes de se formaret conceptus, in officiorum suorum amplitudine fundatos, suggererem: *Qui facit peccatum, servus est peccati*, vel cum D. Chryostomo: *servus est diaboli, et si decem millia coronarum gerat in capite.* Si fastu efferetur propter expeditiones, functiones suas, demissiùs sentire, docerem eum ore & oraculo Isaïæ: *Non est iudicium in gressibus eorum ... opera eorum opera inutilia, ova aspidum ruperunt, & telas aranea texerunt.*

Jure itaque cum Psalmista exclamârim: *Filii hominum usquequò gravi corde, ut quid diligitis vanitatem, & queritis mendacium?* filii hominum, inquam, qui essetis alioquin filii Dei, cùm tanto ardeatis calore tuendi punctum honoris, cur tali languetis tepiditate, conservandi fundamentum omnis gloriæ vestræ, quod est gratia Dei? *Diligitis intereà vanitatem, & queritis mendacium: non* atten-

II.
Punctum.

attenditis, quòd gratia ista, quæ debet fundare essentiam gloriæ vestræ, simul sit etiam principium veræ existimationis, & veræ, quam anhelatis, laudis. Sine illius contubernio nunquam ullo gaudebitis honore, non essentiali, nec accidentali. Hoc est secundum meum punctum. Pro persuasione secundæ hujus veritatis prolixus discursus non requiritur, peccatorem sc. maledicto Dei obnoxium, incapacem esse possidendi exterius ullum honorem accidentalem: sequela ista necessario oritur ex priori, qui excludit solem, excludit radium; qui exsiccat fontem, exsiccat rivulos inde manantes.

Quid autem est honor hominis accidentarius? est testimonium quoddam ipsius excellentiæ & nobilitati internæ præstitum: est aliqua æstimatio, quæ concipitur ex bonis ejus qualitatibus. Si igitur impius per suum peccatum destruit, prout jam supra vidimus, omnia bonarum qualitatuum suarum talenta; Fundamentum cui nostra existimatio, laudes nostræ deberent insistere, tollitur, honor proin, qui defertur ipsi solidus non est amplius.

Hoc tamen vobis observare, placeat. Non dico, quòd peccantibus nullus honor sit deferendus, quando sunt superiores nostri, istum enim heterodoxum & erroneum foret, Verum tamen subsistit, quòd tales peccaminosi in se, & ex se spectati, nihil habeant, quod honorem promereatur, sed extrinsecus amictum ostentant suorum officiorum ac dignitatum, quibus virtute justitiæ debetur honoris respectus; siquidem omnis potestas à suprema Dei potestate originatur, juxta D. Pauli dogma.

Dico itaque quòd honor ille non terminetur in impio, sed solum in ea, quam secum trahit appendice, in ex-
termo

terno habitu. Quapropter Philosophus Romanus perstringens fallacem splendorem illum, in quo mundani se supra sæculi istius theatrum jactitant, quærit: *Quid miraris, & stupes? pompa est, ostenduntur istæ res, non possidentur; contemnes illos, si spoliaveris*, omnis hic apparatus nec habet gloriæ micam: homo non est ipsa vestis, non est ipsum officium, nec ipsum beneficium. Officium est magnum, bene novi, sed officialis est minimus; dignitas est sancta, sed qui eam occupat, profanus est. Exuite peccatorem, tollite omne id, quod non est in ipso, nec ex ipso, verbo, quidquid mutuum accepit, videbitis nihil in ipso manere residuum, quod non sit contemptibile. *Contemnes illos. &c.*

Num pluris æstimetis colubrum, ait Epictetus, in cista eburnea, vel aurea capsâ reconditum? idem prorsus de peccatore judicium ferendum, locatur in mansione honorifica, exornatur spectabili dignitatis gradu: interim semper mancipium turpe manet suorum vitiorum. Draco est adhuc, quamquàm squammæ auro splendeant obductæ.

Omnis hic honor non alio nititur fundamento, præterquàm potentiâ, opibus, fastu peccatoris, in quibus solidus honor, vera gloria subsistere nequit.

Accedit, quòd Deus subtrahendo se peccatori per odium aversionis, permittat, ut lumina rationis in ipso passionum nubibus eclipsetur, illustrationes fidei vitiorum umbrâ extinguantur; sic miser malignæ sui directioni relictus semet præcipit et duobus modis. Primò, proponendo suæ ambitioni objecta se indigna, utpote bestiis & diabolo communia. Secundo, inquirendo falsum istum honorem modo quodam stultitiæ sociato & extravagante, ac consequenter probroso & infami; ita qui-

dem, ut se elevare enitens se demum præcipitem agat in dedecus extremum, quod est reprobatio ipsius.

Quid judicatis esse hanc superbiam ac vanitatem peccatorum, petit S. Gregor. Nyssenus? Respondebitis mihi, esse quampiam elevationem deordinatam & heteroclitam. Verum est, concordat id Psalmographi effato: *Superbia eorum, qui te oderunt, ascendit semper.* Nil tamen obstat, notat hic S. Doctor, quin etiam mea doctrina veritati conformis adhuc subsistat, quando teneo: *Superbia est ad inferiora descensus*, demissio ad res viles, homine cum primis Christiano prorsus indignas.

Nolim hîc in locos communes digerere copiosam materiam de vanitate & vilitate falsarum magnitudinum mundi istius; solum, quæso, observetis cum Card. Petro Damiani, quòd Divini Spiritûs penna in libro sapientiæ totum pervolitet universum, & in omnibus elementis accuratè designet id, quod maximè vanum & debilitati obnoxium, indeq; tabulam mundanæ vanitatis & gloriæ construat. Aërem lustrat, ejus stipulas, minimosq; ipsius atomos, cum quibus venti jocantur, ac ludunt: *Tanquam lanugo, quæ à vento tollitur.* Speculatur undas, spumas atque bullas iis innatantes: *Tanquam spuma gracilis; quæ à procella dispergitur.* Considerat ignem, ex igne fumum oriri, confestim post ortum mori; *Tanquam fumus, qui à ventre diffusus est.* Terram non præterit, quin doctrinam item eruat: *Tanquam memoria hospitis unius diei prætercuntis.* Ecce, quale sit objectum gloriæ, quod peccatorem in idololatram transformat.

Reverà non sine singulari Dei Providentia toties olim in somno objecti, se fistebant honoris & gloriæ mundanæ gradus, Sic Josephus obdormiscens, perspexit suam

suam super thronum Ægypti elevationem : Idcirco, *omnis potentia*, innuit D. Ambrosii glossa; modo debito in se spectata, *somnium est, non veritas.*

Quamdiu somnum capitis in sinu cujusdam fraudulentæ prosperitatis, vobis imaginamini, esse bonum magno perè æstimandum, sed mox, ac mors importuna occultè irrepit, vobis somnum excutit, oculos aperit, dum claudere cogitat, experiemini, vos aliis majores non esse. *Evigilas, & magnitudo recessit.*

Quòd si ita sit, an non talis Christianus in suo honore maledictus est: cum ad regnandum cum Deo, & ad possidenda in hac etiam vitâ omnia jura regni cœlestis, per gratiam creatus, se abjiciat ad viles adeò quisquilias, suam quærat oblectationem, ut S. S. exprimit in stipulis, spuma, fumo, mendaciis unius momentanei somni?

Nec solùm Deus per hoc primum aversionis odium maledicit impio in suo honore, permittendo, ut ipse propriâ malitiâ excecatus destruat, & annihilat, omnem, quam sperare potuisset, gloriæ essentialis atq; accidentalis segetem. Sed per odium inimicitia, quo in illum fertur, positivè insuper cooperatur ad destructionem & everfionem omnis falsi honoris in peccatore. Quod tertium meum punctum est.

Deo satis non erat decreto inviolabili sancire, quòd omnes arrogantes in altum se erigentes deprimere velit: *Omnis, qui se exultat, humiliabitur*: nec satis, implacabile, quod adversus superbiam conciperet, odium nobis declarasse censuit, etiamsi per totius scripturæ decursum persequeretur superbos, nisi peculiari vinculo, & quidem per interpositam sui juramenti majestatem, ad idem se obligasset apud Prophetam Amos: *Juravit Dominus Deus in* Amos 6, 3.

III.

Punctum.

Luc. 14-11.

Amos 6, 3.

L 2

anima

- e. 8. 5. *anima sua, dicit Dominus exercituum: detestor ego superbiam Jacob. . . si oblitus fuero usq; ad finem omnia opera eorum. Jurare in anima sua, penes Deum idem valet, ac per necessitatē suæ essentiæ, per immutabilitatem suæ vitæ, per virtutem suæ potentia, & invariabilem veritatem suam, (hæc innuit vocabulum animæ) se execrari superbos, qui gloriam propriam quærent cum dispendio honoris Divini, qui iniquitatem adhibent veluti currum ad seipfos in sublime evehendos, prout de iis Propheta differit: *Vae, qui trahitis iniquitatem in funiculis vanitatis, & quasi vinculum plaustræ iniquitatem, quibus juravit, quod flagitiorum ab ipsis patrum nunquam oblivisci, sed rigidè ulcisci velit.**
- Isa. 5. 18. *Quid ergo impius post toties iteratas & quidem juramento firmatas Dei comminationes aliud expectare debet, præter infamiam & confusionem? Confusi sunt, quoniam*
- Psal. 52. 6. *Deus sprevit eos, vaticinatur Psaltes; Deum spreverunt; in quo deliquerunt, in eo pariter puniti: nam & ipsi à Deo sprete, consequenter item coram hominibus confusi sunt.*

Politicus ille, qui Religionem inter meras Cæremónias collocabat, spiritum habens præ excessu ambitionis suæ vertiginosum, tot, tantisq; se involvit noxis in administratione suorum negotiorum, ut omnibus in mundo prope fit ludibrio, & ipse propterea in ruborem se dare compellatur. Temerarius hic juvenis & semi-atheus, qui per suas nequitias æstimationem sibi conciliare audebat, adèd sensibiles incurrit contumelias, seq; in fortunarum suarum jacturâ eò delapsus vidit, ut ipse fateretur, omnem omnino honorem suum deperditum, interiisse: *Confusi sunt, quoniam Deus sprevit eos.* Domicella ista mundani fastus idolum, cujus non aliæ cogitationes occupabantur animum, quàm ut oculos hominum pasceret, latus suum

nume-

numerosâ adulatorum sibi deserventium turmâ stiparet, justo Dei judicio in linguam detractoriam incidit, quæ ejus famam coram hominibus denigravit, infamem, exosam omnibus reddidit.

Alia, quæ in virtuosis actibus se exercendi, horrorem concipiebat, nè passim ut devotula traducatur, ac derideatur, de factò jam dieteriis proscinditur, famæ perditæ notatur stigmate, & ipsius exorbitantiæ materiam subministrant publicis cœtuum colloquiis. *Confusi sunt.* Uno verbo, quicunq; impiorum æternitatem contemptui habentes, unicè laborabant, quomodo se spectabiles mundo redderent, plausum ferrent, se deceptos deprehenderunt, Deus est, ut cum Spiritu S. in Proverbiis loquar, causa, quòd *nomen impiorum putrescat*, ipse exsiccat radicem honoris imaginarii ipsorum, & delet memoriam illorum in perpetuum, sicut præfagiit Sapiens in Ecclesiastico. Prov. 10. 7.

Quantùm vis ejuscemodi comminationes iræ Divinæ contra impium, superbum latæ, durante vitæ ipsius spatio non complerentur, nõnne tamen maledictio ejus admodum notabilis esset, et si in actum non redigeretur, præterquam in mortis hora: *Ecce ego ad te superbe, dicit Dominus Deus exercituum; quia venit dies tuus, tempus visitationis tue, dies extremæ confusionis, æternæ condemnationis. Confusi sunt in sempiternum.* Jerem. 50. 31.

Ah! quid nobis proderit, nos duxisse vitam cunctis mortalibus probatam, si moriamur in solius Dei reprobatione? quid juvabit implèsse historias, annales cumulasse nostris illustribus actis, si nomen nostrum sit expunctum è libro vitæ? quod captabimus emolumentum, si fama nostra per universas Europæ nationes percrebruerit, Deus verò in hora mortis enuntiet de nobis: *nescio vos?* quid præ-

præstabit, comparuisse cum splendido & magnifico apparatu supra mundi istius proscenium; si Deus nos tandem exuat omnibus his falsis ornamentis, nudos sepeliat in tenebrosis inferorum ergastulis? *Confusi sunt.*

Vos ô superbi damnati, nunc confusi, capita aliquando coronata, Majestates humanæ, in mundo olim adoratæ, at modò fabula & lusus dæmonum, loquimini, vos ego adjuro, voces vestras è medio flammaram infernalium sustollite, meos Auditores instruite; indicite nobis, quanam sunt in præsentis statu conceptus vestri, qualia formatis judicia modò circa eminentium dignitatum culmina, illustrium officiorum functiones in sæculo? quibus nominibus compellatis sceptrâ, coronas, regnorum gubernationes? Vocatis nunc umbras, fumos, mendacia, infantium crepundia; *Transierunt omnia illa tanquam umbra . . . . quid nobis profuit superbia, aut divitiarum jactantia quid contulit nobis?* nihil, siquidem Deus contra nos irritatus infamem damnatorum characterem frontibus nostris incidit, & æternæ confusionis ignominiam nos cooperuit. Hoc est complementum comminationis Divinæ per Jeremiam Prophetam promulgatæ: *Dabo vos in opprobrium sempiternum, & in ignominiam æternam, quæ nunquam oblivione delebitur.*

Addiscamus ergo hodie, sed cognitione quadam, practicâ, quòd nullibi inveniatur verus honor nisi in statu filiorum Dei; quòd nulla existimatio melius sit fundata, quàm ea, quæ stabilita est supra judicium Dei: nec solidæ in hoc mundo resplendeat gloriæ fulgor, nisi virtutis illustretur radiis, quæ nos deducat ad gloriam æternam. &c.

III. I M P I U S,

Maledictus in suis Liberis.

Si audire nolueris vocem Domini Dei tui, maledicta reliquia tua . . . maledictus fructus ventris tui. Deut. 28. 15. 17.

Tertullianus, disputans contra hæreticum Marcionem, animadvertit, quòd Deus probè gnarus intensæ inclinationis, quâ parentes feruntur erga suam prolem, innati desiderii, quo ardent ejus felicitatem promovendi, hoc ipso naturæ impulsu uti voluerit ad illos erga virtutem attrahendos, & à vitiis ècontra abstrahendos, adjunctâ comminatione, ut si legibus latis ipsius debitam obedientiam præstare abnuant, in eorum infantibus puniendis se vindicare vellet. Has minas adhibet, notat Tertullianus, ut si respectus ille, quem ipsi debent suo Patri, supremo Creatori, & si timor incurrendi odium Dei, terror infligendarum pœnarum, ad illos in officio suo continendos, non sufficerent, saltem amoris stimulo, quo in suos liberos incitantur, ad obsequium urgerentur, ne Divinæ offensæ vindictam proles infelix luat : *Ut si non sui, saltem liberorum amore Divinis legibus obtemperent.* Ingens planè impii est infelicitas, quòd peccatis suis maledictionem Dei etiam ad suæ posteritatis seriem propaget, eaq; propriam sobolem infestet.

Oceur:

DIVISIO.

Occurrunt in scriptura tres maledictionum species circa propositam materiam, quæ præsentem discursum in totidem puncta partientur. Prima maledictio cadit in bona, quia Deus liberos plectit turpi egestate in odium parentum ipsorum. Secunda contingit vitam, eos enim præmaturo facto in mortem abripit. Tertia maledictio concernit & inficit mores, cum Deus permittat illos fieri deteriores ac peiores, quàm fuerint parentes. Imploremus Spiritus Sancti auxilium, ut has tam proficuas nobis bene concipiamus veritates, salutando virginem. *Ave Maria.*

I.
Punctum.
Exod. 20. 5.

Ego sum, inquit Deus, *Dominus Deus tuus fortis, Zelotes, visitans iniquitatem patrum in filios, in tertiam & quartam generationem.* q. d. ego justissimum foveo in me Zelum, meam gloriam tuendi, qui meam iram provocat in violatores istius, adeosdem puniendos tum in se, tum in suis posteris, propius & remotius descendentibus ex illis.

Scio quidem, quòd plures Doctores, inter alios S. Hieronymus in Ezechielem, S. Augustinus contra Adimantum, S. Gregorius in Moralibus existiment, has minas non ad alios extendi filios, quàm ad illos, qui suis parentibus æquè succederent in vitiis, ac in hæreditariis divitiis. Favet huic SS. PP. opinionioni textus Chaldaicus, cujus hæc verba: *Visitans peccata patrum in filios transgressores.* Ita ut juxta hanc expositionem Deus patienter toleraret iniquitates parentum, usque dum filii imitarentur eorum scelera, suis sceleribus complerent mensuram, quam Deus in suâ præscienciâ ipsis præfixit, juxta Christi effatum, ad Judæos prolatum: *Implete mensuram patrum vestrorum*, istâ verò completâ primùm effunderet iræ suæ

Matth. 23. 32.

torren-

horrentem super capita talis facinorosa posteritatis, quam penitus disperderet.

Hæc expositio est solidissima, & sufficeret pro stabilienda veritate nostra, quam propono; quia infantes plerumque vitia suorum parentum contrahunt per naturalem contagionem. Sentio nihilominus cum S. Thoma, & sequente ipsum Tostato, Hugone de S. Victore, quod dictæ comminationes adimpletæ verificentur non solum, in persona prolis criminosa, sed insuper innocua.

Iste vindicandi modus Deo in veteri lege adeo erat communis, ut Scriptura miraculo adscribat, dum horrendam ruinam parentum Core, Dathan & Abiron cum liberorum incolumitate junctam, recenset: *Factum est Num. 26. 11. grande miraculum, ut Core pereunte, filii illius non perirent.*

Neque hic Divinae Justitiæ stylus videri nobis debet alienus, siquidem illius exemplaria observamus etiam in justitia humana, cujus ista parellion & imago est. Sic filii rebellium in suos principes suis privilegiis spoliantur. Posteritas nobilis alicujus, qui crimine Majestatis læsæ se polluit jure nobilitatis prærogativas amittit.

Plures numerantur in doctissimo præsentis Auditorio, qui sæpius quàm ego, legerunt Codicem, & in eo sanctiones consideratione dignissimas duorum Magnorum Imperatorum Arcadii & Honorii, vi quarum vita prolis, cujus parens crimen læsæ Majestatis incurrit, unice dependet à Cæsareæ clementiæ indulgentia: *Paterno enim deberent perire supplicio, in quibus paterni, hoc est hereditarii criminis exempla mutuuntur: tales item filii ab eisdem multantur in fama; Infamia eos paterna semper*

comitetur. In eas denique rediguntur angustias, ut mortem vitæ præferant. *Sint postremò tales, ut his perpetuâ egestate sordentibus, sit & mors solatium, & vitæ supplicium.*

Si itaque ad homines sub fræno respectûs humanæ Majestati debiti continendos, tam rigidæ sanciantur leges, ad eò severæ ordinantur animadversiones, Deus pari austeritate uti nequeat, vel non debeat, ut nos intra obedientiæ limites retineat, ac quam tamen infinitis titulis obstringimur?

Ergo, si penes vos parentes, amor Dei tam efficax non sit, vos abstrahendi à peccato, amor prolis vestræ id efficiat. Reveremini minas, quas Deus intentat, maledictiones sc. in posteritatem impiorum effundendas pleno ore, super vitam, super bona & super mores illorum prolium.

Differentiam in pluribus scripturæ locis Spiritus S. assignat inter homines probos ac reprobos, in hoc positam, quòd priores filios post se relinquunt, qui parentum suorum hæreditatem in pace & quiete possideant: *Justus, qui ambulat in simplicitate sua, beatos post se filios derelinquet.* Versio Septuaginta interpretum legit: *filiis post se beatitudines relinquet*, per testamentum universam temporaneam felicitatem. De reprobis è contrario scribitur: *Filiorum peccatorum peribit hæreditas, & cum semine illorum assiduitas opprobrii.*

Deus non solùm minatur, quòd liberis è manibus eripere velit bona, quæ injusta donatione à parentibus suis obtinuerunt; quòd æquissima Providentiæ compensatione eò sint devolvendi, ut elemosynam colligere cogant.

Prov. 20. 7.

Eccles. 41. 9.

cogantur ad ostia eorum, quos parentes ipsorum exspoli-
liarunt: sed adjungit: *Filii ejus atterentur egestate.* Ver-
bum Hebraicum expressius significat: *Confringentur, op.* Job. 28. 10.
primentur.

Quando me, cum veritate dico, ad concionem di-
spositurus, hæc omnia in Sacris voluminibus lego, vehe-
menter obstupesco infidelitatem istorum, qui nomine fi-
delium gloriantur. Excandescio in falsos illos Christianos,
qui corpus & animam internecioni tradunt, seipfos con-
demnant, ut divitias filii relinquunt, sed quales? Divina-
rum maledictionum. Miseri mortales in ipsis mortis fau-
cibus, inferno jam proximi sibi nihilominus blandiri au-
dent de successurâ sibi inclytâ familiâ, præampla domo.

Ampla domo, hoc volo. Sed insensati eam super
arenæ cumulum struxerunt, eodemq; tempore peccato-
rum suorum afflamine ventos Divini furoris concitârunt,
quapropter ipsorum liberos sub ruinis istis sepeliri & op-
primi necesse est. *Filii ejus opprimuntur egestate.* Amplam
vocant domum sed non addunt, quòd per suas injustitias,
sua adulteria, suas blasphemias eò detraxerint Dei male-
dictionem, quæ juxta Prophetiam Zachariæ voracis instar
flammæ devastabit universa: *Commorabitur (maledictio) Zachar. 5. 4.*
in medio domus ejus, & consumet eam, & lingua ejus, & lapi-
des ejus.

Relinquunt, dicunt illi, numerosam & opulentam
posteritatem; quæ sublimis arboris instar profundas agit
radices, in longum & latum suorum fœderum brachia ex-
pandit. Rectè, sed nolunt fateri, quòd per scandalosam
suam vitam ipsum cor, seu medullam arboris hujus putre-
dini, indeq; mox ariditati secururæ subjecerint. Nullam
faciunt mentionem, quòd abominandis suis flagitiis

Daniel. 4. 10.

Deum irritarint, & armarint in vindictam contra descendentes ex suo stemmate, & quod is, qui, teste Daniele, vigili excubat oculo super vitam hominum, jam pronuntiavit sententiam, totam arboris molem radicitus extirpandi: *Ecce vigil & Sanctus de caelo descendit. Clamavit fortiter, & sic ait: succidite arborem, & praeindite ramos ejus excutite folia ejus, & dispergite ramos ejus.*

Uitata, sed tamen malitiosa & falsa mundanae doctrinae paraxia est, ut plerumque alia; bonum esse, filium parentis alicujus damnati esse, eoquod hic multa bona corradendo, illi felicitatem, sibi damnationem procurare laboret.

Job. 21. 19.

Eccles. 41. 10.

At ego cum Spiritu Divino sentio, damnosius nihil esse, quam in haereditatem bonorum condemnati succedere. Utriusque testamenti pagina nos instruit, nunquam bona a parentibus male parta, intra haeredum manus proficere, sed magis deficere, nec raro Deum humeris filiorum imponere partem supplicii ferendam, parentum alioquin malitiae debitam. *Deus servabit filiis illius dolorem patris.* Iterum alibi: *De patre impio queruntur filii, quoniam propter illum sunt in opprobrio.*

Psal. 36. 16.

Vultisne igitur vos parentes bona & fortunam filiorum vestrorum augere? cedite ipsis bona, quae, Deo donante, accepistis, non quae, avaritia instigante, contra Divinas ordinationes corrasistis. Cavete, ne bona sint inania & vacua, sed plena iis caeli benedictionibus, quibus veraciter ditefcant: *Melius est modicum iusto, super divitias peccatorum multas.* Vitam modò sic instituite, ut vestra bona opera, vestram devotionem, pietatem ii offerre, istius oblationis virtute omnia vitae necessaria consequi, valeant.

Non

Non ulterius huic materię immoror, quia res majoris momenti & utilitatis occurrunt. Devenio ad hoc, ut exponam, impium in sua sobole maledictum, utp. morte præcipiti in paternorum scelerum vindictam extinguendâ; quod in secundo puncto posui probandum per autoritatem, per plura Scripturæ exempla, & per rationes maximè convincentes.

Non tamen asserere intendo, quòd conjugii sterilitas, aut præmaturum liberorum fatum sit semper maledictionis effectus; sæpius enim benedictioni potiùs adscribendum; quia Deus ipse quandoque loco prolis adoptari ambit ab aliqua sibi devota familia, ejusq; hæres gloriosus institui eligit; ut itaque patrem, matrem educationis molestiis eximat, prolem iis adimit, in cælum præmittit, néve illorum affectiones in varios distrahantur amores, sed ipse solus sit verus dominus, unicus cordis ipsorum possessor.

II.
Punctum,

Nihilominùs verum tamen manet, sæpe ejusmodi improvisam, subitanam mortem maledictionis Divinæ fructum esse, quod pluribus in locis Scriptura confirmat.

Istud nunquam permittam, minatur Deus per Isaiam, ut radix malignorum latiùs suas explicet fibras, & diutiùs perduret, in ira mea funditùs illam extirpabo; *Non vocabitur in æternum semen pessimorum: preparate filios ejus occisioni in iniquitate patrum suorum. Consurgam super eos, dicit Dominus exercituum.* Vocavit aliquando Deus Prophetam Jeremiam, quem calamum arripere, & scribere jussit. Propheticus amanuensis se paratum indicat, quidnam adnotandum requirit; cui Summus Dictator, *scribe, inquit, in historia Regum Juda genealogiam*

Isa. 14. 20.
21. 22.

M 3

giam

giam Regis Jechoniae, scribe: Jechonias, homo sterilis ob peccata sua. Quomodo Domine hæc scriptura concors
 Jerem, 22, 30. erit vero, numerat is octo proles? Quod dictavi, volo, calamo excipias, scribe virum istum sterilem: nec enim erit de semine ejus vir, qui sedent super solium David. Ah! mi Domine, quid cum parvulis tot principibus fiet? indulge, obsecro, iis gratiam, ut vivant. Non vivent, sententia est lata; In memet ipso juravi, dicit Dominus, quia in solitudine erit domus hæc. Ad castigandas patris iniquitates decretum manet immutabile, ut regia Domus quantumvis modò numerosa extingatur absque spe ullius posteritatis.

Ibidem,

In annalibus historiæ Ecclesiasticæ aptum ad confirmationem veritatis hujus reperimus exemplum. Valens Imperator vix edictum ejiciendi D. Basilium in exilium, ad instantiam Arrianorum hæreticorum subsignavit, ecce adultior ætate Imperii hæres morbo corripitur; Agnovit ille errorem, quem & revocavit; mox ac pater resipuit, filius princeps convaluit. Sed dum is secundâ vice impio decreto manum accommodat, rursus item, ager decumbit iste. Iterata denuo scripti retractatio, amissa, ut prius restituta fuit sanitas. Tandem acrius & instantius Prælati, hæreseos fautoribus semper executionem urgentibus, succubuit Imperator eodem, pariter tempore filius occubuit fato mortis irrevocabili.

Si è folio sacro Scripturæ penuario petamus paradigmata; primus in oculos nostros incurrit Rex David, qui alioquin vir secundum cor Dei, quam primùm tamen peccavit, mox pœnam à Deo sibi taxatam audire
 2.Reg 12, 14. debuit: Propter verbum hoc filius, qui natus est tibi, morte
 morie-

moriatur: innocuus parvulus morte sua nocentis parentis noxam eluet; jejuret, ploret, quocunque modo se affligat iste, morietur ille.

S. Hieronymus expositurus verba Annæ matris Samuelis: *Sterilis peperit plurimos, & quæ multos habebat filios infirmata est*; dignam affert considerationem, Deum, ait, postquam diuturnæ sterilitatis probro probasset sacræ hujus feminæ virtutem, exaudiisse demum vota, precésque, matronam filio fecundasse, qui majoris erat valoris populosâ aliqua gente, id est Samuele, eiq; subjunxisse numerosam liberorum seriem consequentem; hanc tamen gratiam ultimam nec dum fuisse, eodem siquidem tempore Phenenna alteram Elcanæ Uxorem afflixisse. Hæc se prolificam animadvertens, insultabat Annæ thori ejusdem sociæ, quam etiam, asserente Divino textu, malè habuit: Deus, memorat S. Hieronymus, eodem tempore prolem Annæ concessit, Phenennæ unam per mortem sustulit. Quando illa se occupabat in parandis lineis fasciis, cunis, ista inquirere debuit funebria lintamina, procurare sandapilam; sic vindicabat Numen vitiosum matris factum, morte luctuosa suorum infantum.

Pro confirmatione præsentis doctrinæ, quod tam appositè deserviat, exemplum non est, ut illud Sacris Regum annalibus insertum, de quodam *Hiel* nomine, oriundo ex Bethel pertractans. Erat is genio sæculi aptus, Politicæ mundanæ gnarus, in curia Regis Achab aulicorum non minimus; ut acceperat Regis animum esse, Jerichuntinam urbem è suis ruderibus resuscitandi, eò omnem opem & operam strenuè interposuit. Primitus fuit præmonitus, sibi caveret, ne actum ageret, num solus nesciret, restorationem dictæ urbis à Deo sub maledicti inter-

mina-

minatione inhibitam? Nil refert, respondet iste: Rex desiderat, Rex imperat, Regi obtempero. Non impune stetit hæc obedientia, eodem tempore, quo terram pro iaciendis oppidi fundamentis effodit, seniori suo filio sepulchrum aperuit, qui mortuus est: *In Abiram primitivo suo fundavit eam.* Immatuum hoc factum ab initio quidem haud modicam parentem perculit consternatione, nihilominus, ad morem mancipiorum aulae, dolorem dissimulans in coepto perrexit, sed unam Deum ceptam prosecutus est vindictam, quamque mensura ac proportione in altum est terra surgebant muri; eam, pari passu in profundam mortis decidere residuae proles fossam, unam alteram post se detrahente. Ultimus denique omnium mortualem clausit choream *Segub* nomine, saltum postremum tunc dedit, quando impius hic architectus portas reparatae urbis munit: *Et in Segub novissimo suo posuit portas ejus, juxta verbum Domini, quod locutus fuerat in manu Josue.* Ex quibus manifeste patet, quam in probanda hac veritate concordent autoritas & exempla Scripturae sacrae. Inspiciamus rationes ejusdem.

Duas invenio rationes, ob quas Deus hoc justitiae processu utitur. Prima se tenet ex parte odii Dei, quod ipse in parentes gerit. Secunda oritur est contrario fonte, amoris videlicet, quo infantes prosequitur Deus. Averfatur is istas vetustate excisas, omni vitiorum sorte corruptas stirpes, idcirco ramos ipsarum detruncat, palmites evellit, hinc, inde mutilat in sua ira. Execratur hanc maledictam radicem Chanaan, quae producit tot fructus iniquitatis. Pedibus proculcat, conterit, & suffocet germen illud novellum, quod exinde pullulabat, ne se perpetuare possit damnatum stemma.

Loqua-

Loquamur clariùs, nequam parens iste Deum semper tanquam inimicum habuit, cum quo etiam 30. 40. annis implacabile bellum continuavit: in omni eo Deum aggressus, quòd ipsi acceptius esse, noverat. Talionis proinde pœnam Deus in illum statuit, optimè gnarus, quòd dolor sit commensuratus amori, amor parentum in filios sit flagrantissimus, quòdque puniendo proles, parentes in parte maximè sensibili torqueat; bene advertit, istos in tot liberis vitam tueri, quot ipsi horum procreassent: vult itaque Deus, toties illis adimere vitam, quoties vitâ chariorem sobolem eis per mortem abstrahit.

Quàmvis improbi parentes pridem mortis reatum incurrissent, vitam tamen propriam indulget, ut se quodammodo vivos adhuc, in filiorum nece sepultos, videant, ac sentiant, sintque ipsimet luctuosi spectatores tragœdiarum crudelium, quas scelerum suorum actibus & actoribus adornant inter domesticos parietes quotidie in propriis familiis.

Proh Deus! quid patrârunt tot infantium milliones, qui aquis diluvii sunt submersi, vel flammis Sodomæ absumpti, cujus criminis isti vel illi erant rei, qui indies morte præcipiti abripiuntur? *Quod scelus miseri luent: scelus est genitor, & majus scelus Medea mater.* Omnis infantum culpa est pater blasphemus, mater adultera. Si illi in propria persona sunt innocui, indemnes reddam, ait Deus, in æternitate: interea tamen hîc tali ratione scelestos parentes castigare oportet, ut justam iræ meæ animadversionem sentiant.

Descendamus magis ad particularia, & dicamus; videt Deus istam matronam amore filii natu majoris vul-

N

nera-

neratam, quem ut idolum suum colit, eum enim solum cogitat, nullum videtur curare præter ipsum; adeò in amore illius excoecata est, ut salutem propriam non attendat, Sacramenta sine gustu spirituali sumat, nec cœli neque æternitatis considerationem admittat. Amor hic inordinatus matrem in novercam injustam, & crudelem reliquis liberis convertit; nam ut iste præ aliis superemineat, omnes filia coguntur in claustra, quantumvis eò non sint vocata: cæteri fratres huic servorum instar debent subjici, prout ex differentia in amictu & victu illorum patet. Maritus quidem inversionem istam advertit, dissimulat, sustinet, alioquin domi nullâ quiete aut pace frueretur. Quid in hac parte Deus agat? filium in vindictam maternæ passionis tam inordinatæ, subtrahet. Vis infelix, inquit Deus, huic puero concedere locum, quem ego in corde tuo occupare debeo; ut hinc teneatur ordo, inde tibi eum auferam.

Ex altera parte videt Deus patrem tali filiorum amore inebriatum, ut Deus, vel paradisi cœlestis mortis aut inferni memoria nunquam mentem ipsius subeant, utpote aliis curis & conceptibus refertam; quomodo suos ad altiora provehere possit: semet exhaurit, ut illos bonis locupletet. Non est justitia, quam non corrumpit, nec conscientia, quam non oppignorat; uno verbo, paratus est ad acceptandam personam miseri in Evangelio divitis Epulonis per omnem æternitatem, dummodo suis liberis ingentes thesauros, nobilia officia procuret. Jure talis damnationem incurret, quam adeò ardenti studio inquit: præter hanc tamen in odium excessivi amoris istius erga proles Deus confringet & comminet parvula
hæc

hæc idola, eaq; omnia in fundo alicujus sandapilæ sepeliet, nec ulla illorum mentio remanebit.

Ignoscite mihi parentes, si, multum à recto aberrare vos, ostendero, quando in morte liberorum murmura in cœlum spargitis.

Providentiam Dei arguitis, medicos culpatis, ægritudinem maledictione impetitis. A vobis oritur mali causa, in quam deberetis invehì. Imò vos ipsi parricidæ estis, proles vestras, interemistis; peccata potius vestra, quàm morbi eas vitâ spoliârunt. Si meliorem duxissetis vivendi modum, si majori studio servire Deo, vobis placuisset, adhuc viverent infantes.

Sed fortassis intendit Deus vindicare irreverentiam, quam Sacramento, quod Doctor gentium antonomasticè *magnum* appellat, irrogastis, quod profanâstis per vestra adulteria, per occultas turpitudines, & brutales passionum vestrarum pruritus. Ecce, quare Deus vos propagine priveret, omnes liberos auferat, futura familiæ vestræ decora extinguat. Cùm itaque similes vos ruinæ involvunt, loco illius inutilis planctûs, murmuris injusti, vos ipsos reos sistite, & arguite: *Peccavimus, & iniquè egimus* Daniel. 3. 29.
... *Præcepta tua non audivimus, nec observavimus* ... 30. 31.
Omnia ergo, quæ induxisti super nos, & universa, quæ fecisti nobis, in vero judicio fecisti.

Ah mi Deus, ego sum, qui peccavi, propriæ sobolis parricida; ego cultrum manibus Divinæ tuæ Justitiæ tradidi, quo illa decollaretur: quia in felix ego eò progredi ausus, ut me è numero subtraherem filiorum tuorum, jure, ut meos pariter amitterem, fui promeritus.

Secunda ratio acceleratæ mortis liberorum, est amor, quo Deus illos prosequitur. Considerat Deus,

Auth. oper.
imper. in
Matth.

quòd parentibus de suæ Paternitatis titulo cesserit partem in eum finem, ut simul cum ipso peculiari cura hos parvulos excolere studerent, quos etiam illorum manibus commisit: advertit, inquam, parentes excoecatos ordine perverso corpus amare, prorsus non curare animam suorum infantum, sicut Author operis imperfecti annotavit: *Corpus natorum suorum amant, animam autem contemnunt; desiderant illos valere in hoc seculo, & non curant, quid passuri sint in alio. Alii militias, alii honores filiis suis provident, nemo filiis suis providet Deum.* Neque vitiosorum genitorum malitia in eo subsistit, quòd salutem suorum non attendant, sed positivè insuper ad ipsorum damnationem cooperantur impiis suis principiis & damnandis dogmatibus, quæ iis cum lacte instillant, & accedentibus malis suis exemplis roborant. Num cernitis, quærit Deus per Ezechielem Prophetam leonem hunc senem, qui leunculos suos à teneris unguiculis educat, instruit, raptâ vivere prædâ, discerpere, laniare? Nonne videtis antiquum istum serpentem venenata sua genimina imbuentem, ut sibilos, venena fundere, mordere debeant? Exprimere volo ac dicere; videtis, quomodo parentes suis liberis inspirent odium, vindictam, fraudulentiam? Abutuntur honore & titulo paternitatis à Deo concessio, hinc ad impediendam perditionem filiorum, Deus hos parentum suorum potestate eximit: tollit pusillas istas creaturas ex ædibus, ubi sola vitiorum fit lectio ac mentio, ubi ars & via propriæ damnationis maturè addiscitur: tradit corpus morti, ut anima fruatur vitâ æternâ in coelis.

Et si quandoque Deus posteritatem impii binis illis maledictionibus non perstringat, de quibus egimus; etiamsi,

etiamsi, dico, peccatorem non puniat egestate, aut etiam prolis suæ morte: superest adhuc tertia, longè magis formidanda, vi cuius prolem permittit pejorem, & vitiis deteriori fieri propriis suis parentibus, de qua breviter, & paucis disfiniam.

Furiosa illa Medea apud Tragedum postquam rabioso æstu abrepta marito suo morbos, infamiam, bonorum jaçuram, exilium, mortem imprecata, paululum se continuit, ac conticuit; ad excogitanda adhuc diriora maledicta, tandem in ea prorupit vota, quibus petiit filios parentibus effici similes: *Quoq; non aliud queam pejus precari, Seneca in Medea. liberis similes patri, similesq; matri.* Ecce maledictionem graviolem, quâ Deus impium coërcere potest: ipsam expressis item terminis Sapiens in medium profert: *Nequissimi filii eorum, maledicta creatura eorum, quoniam felix Sap. 3. 12. est & sterilis.* Sterilitatem, liberorum privationem, quam nos inter Divinas pœnas recensuimus, docet hîc Spiritus Sanctus fortunam quandam reproborum esse; eoquod ipsorum partus sint pessimi futuri, & cum omni posteritate maledictis abolendi. Deus in puniendâ malignâ illorum vitâ privabit ipsos, prout dixi, omnibus iis liberis, qui deberent pollere bonis qualitatibus, cumulabit econtrâ domos eorum non dico infantibus deformibus, surdastris, stupidis, insensatis, sed prodigis, temerariis, lusoribus, uno verbo vitiosis & perversis. Sicut enim promisit in Scriptura Deus probis parentibus ejusmodi progeniem, quæ ipsis sit futura solatium, corona, gaudium, delitiæ; *Erudi filium tuum, & refrigerabit te, & dabit delicias animæ tuæ. Prov. 29. 17. . . . Filius sapiens latificat patrem.* Ita econtrario minatur reprobis, ipsorum fœtus parentibus fore dedecori, confusioni, tormento, tortorum loco, qui illorum fata accele-

Ecl. 4. 8.

Ibid. 10.

rent, vel millenis vicibus præ amantitudine & dolore mori ante mortem cogant: *Filii abominationum sunt filii peccatorum. . . . De patre impio queruntur filii, quoniam propter illum sunt in opprobrio.*

Vos minimè capere, ipsi fatemini, unde puero huic inclinationes adeò perversæ, genius ad malum tam proclivis, habitus in malo radicati, aversiones erga literas & pietatem, adq; id omne, quod hominem in mundo ad honestatem permovere valet. Fortassis mihi dicturi estis, id esse maledictioni Divinæ adscribendum. Hoc facile admittitur. Attendite, quomodo vixeritis, qui & quales sint vestri mores, & num allata Spiritûs Sancti verba in persona vestra adimpleantur.

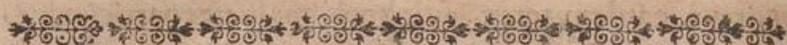
Sap. 3. 12.

Neutiquam tamen accipienda sunt ista, ac si Deus vitioforum progenitorum sobolem pervertat, malignam reddat: completur enim hæc maledictio duplici modo, negativè sc. & permissivè. Negativè, eoquòd liberis eas non communicet gratias, quas alioquin concederet, si è stirpe, in pietate melius radicatâ, prodissent: dat quidem ipsis gratiarum tantum, quantum satis est, sed non gratias suas electionis & favoris specialis. Id permissivè adhuc fit, quatenus permittit juventutem perniciosis parentum exemplis corrumpi, ac seduci: *Nequissimi filii eorum, maledicta creatura.* Patres, sapienter quidam è poëtis profanis pronuntiabat, sunt animæ suorum filiorum: anima est forma corporis, & parentes pariter formant, & animant suos infantes. Consequenter si pater, qui vices animæ supplet est malitiosus, scelestus: qualis debet esse filius? proles, notat Scriptura, sunt scintillæ è parentum sinu velut è foco profilientes, sequentes naturam ignis. Si pater est ignis terrestris, ignis sulphure aut bitumine mixtus,

mixtus, easdem terræ, sulphuris qualitates participabit
scintillans filius, malignos sc. mores.

Clausulam imponat, qui & initium discursui dedit,
Tertullianus. Sic parentes alloquitur ille: intensiorem
vos liberis vestris impenditis amorem, quàm vobis ipsis.
Si ergo amor, quem gerere debetis pro bono vestro tem-
porali & æterno efficaciter vos non perurget ad detesta-
tionem & fugam peccati, quod est jactura & ruina illius
totalis; saltem eò vos stimulet amor, quo proles vestras
amplectimini, desiderium, quo ardere vos oportet erga
felicitatem earum temporaneam ac æternam, à vitio ab-
strahat; siquidem hoc, ut intelleximus, sufficit ad male-
dictionem, bonis, vitæ, moribus ipsarum invehendam.
Sic vitam instituite, ut perfectè Deo obedientes, largam
& longam benedictionum Divinarum seriem attrahere è
cælo promereamini super vos & super posteros vestros;
cum quibus pariter possidentes gratiam in vita ista,
in altera unà simul perfruamini ejus
gloria in cælis. Amen.

IV. IMPIUS, Maledictus in sua Prosperitate.

Joannes autem cum audisset in vinculis opera Christi. Matth. 11. v. 2.

EVangelium hodiernum repræsentans S. Joannem Baptistam ferro onustum, in obscuritate carceris reclusum, eodem simul tempore nobis ostendit Herodem, persecutorem ipsius injustum, in magnifico palatio habitantem, sublimi throno insidentem, ab universo populo adoratum, perfruentem omnibus naturæ delitiis, suâ authoritate abutentem, ad virtutem & innocentiam supprimendam. Hoc est mysterium iniquitatis, Sacramentum dæmonis, de quo in sua Apocalypsi meminit S.

Apoc. 17. 5. Joannes: Mysterium dicam tibi Sacramentum mulieris.

Apostolus iste vult indicare, quemadmodum Deus in adorandis & augustis Sacramentorum mysteriis sub communibus velamentis, ac sub vilibus speciebus thesauros gratiæ atque semina gloriæ abscondit, sic etiam mundus & diabolus sub magnifico divitiarum apparatu externo tegunt egestatis necessitates, infamiæ probra, maledictiones temporaneas & æternas.

Mirandum certè mysterium est, impium, qualis Herodes erat, cum tanta majestate, potentia & felicitate coram oculis humanis comparere. Ipsimet etiam illuminatissimi Prophetæ fatentur se fundum profundi istius mysterii

mysterii penetrare vix posse; videntur illi movisse querelas contra Providentiam & justitiam Dei in consideratione prosperitatis peccatorum & oppressionis justorum, quare sustines Domine, exclamat Habacuc, quòd injustus de homine justo triumphet? *Cur taces, devorante impio justioremsè?* Nec sine admiratione Regius Propheta Deum interpellat: *Ecce ipsi peccatores & abundantes in saeculo obtinuerunt divitias.* Exponamus hoc mysterium, & prosequentes materiam nostram ostendamus, impium esse maledictum in prosperitate sua mundana.

Habac, I. 3.

Psal. 72. 12.

Prosperitas autem ista aliud non est, quàm progressus ad eminentiores dignitatum gradus, stabilitas fixa volubilis ceteroquin fortunæ, quæ acquiritur ad modum mundo proprium, per fraudes inquam, perfidias ac injustitias; verbo, per media à Deo interdicta. Teneo itaque ejusmodi prosperitatem esse Sacramentum quoddam diabolicum, sub cujus falso splendore occultata latent vera mala temporalia & æterna. Spiritus Dei solus suarum illustrationum luminibus mendacia tam pernitiōsa nobis in lucem protrahere potest, gratias ipsius exposcamus per suffragium Marianum, salutando virginem Deiparentem: *Ave Maria.*

Quantumvis prosperitatem peccatorum vitiosam non nisi dictaminum moralium ope intuerer, occurreret fatis multum, ob quod eam utilitatem admodum ruinofam, fortunam maximè fatalem enuntiare possem. Sentirem cum Seneca afferente, summam quandòque pacati æquoris malaciam, quietum undarum silentium damnosius esse ipsa tempestate: item, omnes dictas prosperitates excessivas confines esse funestis casibus, seque faciliè transformare in infortunia extrema.

○

Sub-

Subjungerem cum eodem Philosopho, quòd hæc prosperitas seipsum destruat, nisi moderaminis fræno coërceatur; quòd nativo suo pondere depressa cadat, cadendo suis nos ruinis involvat, & sepeliat: *ipsa felicitas, nisi temperet, premit; illos degravant ipsa, quæ extulerant.*

Repræsentarem mundi genium sub figura veteris alicujus tyranni, circa quem non videretur aliud, præterquam sceptra comminuta, coronæ fractæ, throni inverfi, calvariæ regum occisorum, spolia adhuc vivorum. Hinc inde in circuitu locarem plurimam miserorum turbam deceptorum, gemitibus & lachrymis stupendam & crudelem ejusdem naturam contestantium, quibus ille ex Boëtio Philosopho respondet, hunc suum esse ludum, semper fuisse consuetum agendi modum. Conscendite, invitatur ille circumstantes, summum quem assequi potestis in fortunæ rota locum, sed simul casum, mox secuturum ad elevationem provideatis: *Hunc ludum ludimus, hanc rotam volubili orbe versamus, ascende, si lubet, sed cum ea lege, ut descendere, injuriam non putes.*

Boët in Con-
sol Phil.

Sed quia, cum Christianis ut agerem, officii mei honor exigit, senecæ doctrinam non indigeo, nec debilitate lucis cœcutientis Ethicæ contentus, radiis Divini Spiritûs collustratus, ore Davidico fortiter inelamo; *Fallax equus ad salutem.*

Psal. 32, 17.

Equus hic, cui insidens peccator ad eum feliciter in sublime evehctus videtur, est mendax, sub istâ metaphora, observat S. Augustinus, textum illum explicans, latere adumbrata officia, dignitates, divitias cum omni sæculari pompa, quæ peccatorem in altum elevant, tantoque splendore illustant: *Equum accipe quemlibet honorem, in quem superbus ascendis & gloriaris.* Mihi credite

S. August. in
Psal. 32.

dite, monet Idem S. Doctor, equus hic laborat non uno vitio, in medio cursus subito vos destituet, vel omnino in funesta vos precipitia abiiciet: *Quomodo te deiciat, nescis, tanto elisum gravius, quanto sublimius ferebaris.*

Loquamur sine metaphorâ, exprimamus clariùs mentem nostram cum Divina Sapientia in Proverbiis: *Prosperitas stultorum perdet eos.* Non dico, quòd prosperitas peccatorum se disperdat, seipsam mox dissipet, sed quòd prosperitas peccatores in ruinam precipites agat. Primò, pro hoc tempore ordinariè existens scaturigo disgratiarum, infortuniorum & interitûs. En primum punctum. Secundò, pro æternitate, eoquòd illa sit futura damnationis ipsorum perpetuæ causa. En alterum punctum. Ad illustrandam priorem veritatem, notari velim, pecculiam esse effectum Potentiæ ac Sapientiæ Dei, intentiones suas ad finem perducendi per media, quæ videntur ei contraria; in hoc enim se, ut Deum, operari demonstrat, quòd independenter à mediis ordinariis operetur, ex. gr. paupertatem assumit, quæ ei divitias abundè suppeditat, unde faciat & dissipat coronas: humilitatis abiectione ubitur tanquam viâ ad altitudinem dignitatum consequendam, ex tristitiæ exsucca ariditate elicere novit fontem lætitiæ. Sic illi Josephum per obscuritatem carceris & captivitatis placuit traducere, & evehere ad thronum Ægypti. Jobi fortunas multiplicavit per præviam omnium bonorum jacturam; in stabilienda Ecclesia voluit adhibere ignorantiam, ruditatem duodecim piscatorum, iisque instruere, & convincere Academias integras, sapientissimis Doctoribus eruditissimi sæculi refertas. Pari etiam modo, Deum dico, secretâ

PROV. I, 32.

DIVISIO.

I.
Punctum.

suæ Providentiæ dispensatione ad incitas & ruinas redigere peccatorem, dum ipsi apparentem divitiarum usum indulget ad tempus, quando permittit illius elevationem, eum dejicere, humiliare velle.

Psal. 72. 18.

Sensus hic est Davidici oraculi; *Dejecisti eos, dum allevarentur*, Advertere nos, vult D. Augustinus, Davidem non dixisse: *dejecisti eos*, postquam elevati sunt, sed dum elevarentur, quibus innuitur: *Non aliud esse tempus elevationis, aliud dejectionis*; ipsam elevationem verissimam eorundem esse ruinam: *Elevatio ipsa ruina est*, vix oriuntur peccatores & instar fumi evanescent: *Exaltati, deficientes, quemadmodum fumus deficient*.

Augustin in
Psal. 72.

Psal. 36. 20.

O Deus! exclamat S. Gregorius, quàm bellè quadrat hæc comparatio, qua peccatores describuntur fumi instar, ascendenti in altum, disparere, qui eâ, quâ mensurâ se dilatat, seque extendit, in aëre perit; *Ascendit, tumescit, evanescit*, quò sublimior enititur, eò magis dispergitur: *Unde ostenditur, ut altus sit, inde agitur, ut non sit*.

S. Greg. in
Psal. 36.

En vivam picturam magnitudinis & prosperitatis impiorum, Fateri omnino nos oportet, admirabiles esse comparationes, quas sacra pagina adhibet ad res nobis clariùs ob oculos ponendas. Quibusnam putatis uti verbis Sanctum Job, ut nobis exprimat impium suam domum per media illicita amplificantem? Fortassis furioso leoni, rapaci lupo, astutæ vulpi eundem comparat? hæc nimis sunt vulgaria: tineæ similitudinem in medium affert: *Ædificavit sicut tinea domum suam*, proh Deus! quæ potest intercedere similitudo inter animalculum adeò parvum, quod insensibiliter corrodit lignum, & hominem nequam, cujus direptiones & oppressiones luce meridianâ clarius patent? eximia sanè relatio similitudinis. Nunquid

Job. 27. 18.

quid enim verum est, quod eodem tempore, quo tinea lignum absumit, propriam, ubi se locavit, mansionem consumat ac destruat? pari modo sentiendū de peccatore, qui illo item tempore, quo firmare se per media prohibita conatur, suam ruinam & interitum procurare, incipit. *Prosperitas stultorum perdet eos.*

Prov. 1. 32.

S. Augustinus explicans versiculum istum Psalmistæ: *Donec fodiatur peccatori fovea*, annotat; id quod sæculi stylo significat prosperitatem aut elevationem quandam in honoribus, est magnitudine mundanâ, hoc ipsum in terminis Sacræ Spirituræ, & sequendo verbum Dei, primam sc. veritatem, appellari fossam, præcipitium & abyssum; *Felicitas peccatorum fovea ipsorum est.*

S. Augustin.
Pl. 93.

Quid igitur agit vir ille, qui frandalentum in contractum, falsos inquitur testes, argento corrumpit iudices, per viam iniustitiæ lucratur & evincit causam? Ampliat fossæ suæ cavernam. Quantum is verò proficit, qui numerorum fulgore Patroni excæcat oculos, ut uni suorum filiorum beneficium aliquod compareret? scrobem auget, fossam dilatat. Quid avarus, aut ambitiosus iste efficit, qui calumniis, fraudibus, iniustitiis suum circumvenit vicinum, simplicem hominem supplantat? fossam præparat, præcipitium sibi aperit. Imò peccator hic divitiis abundat, viribus pollet, habetur in honore ab omni mundo, respicitur à magnatibus, timetur à sibi æqualibus, formidini est minoribus; verbo, faustus est fortunæ pullus. Qualemcunque vos talem judicaveritis, pergit S. Augustinus, nihilominus assevero, quòd apud Deum hoc aliud nil sit, nisi ampliare fossam; *donec fodiatur peccatori fovea*, vobis æquè ac illi videretur, se ascendere, sed Deus descendere eum affirmat; *Hoc se ille putat, sublimiter ire, & Deus hoc*

foveam

foveam vocat. Cur ergo Deus tanto ipsum tempore sustinet? quare non pridem in eundem rigoris sui exemplum statuit? Bene intelligo, subdit Ecclesiæ Doctor, vis Deum mali vindicem, mox ut puniat, sepeliat delinquentem. *Adhuc fovea illi foditur, noli festinare.* Nè, quæso, sitis nimium anxii: an non videtis fossam adhuc nimis angustam, spatium minus esse capax? quando perversam intentionem suam opere complevit, iniustam hanc actionem ad finem deduxit, tunc fovea erit absoluta, erit satis profunda, satis spatiosa ad tumulandum ipsum cum omni sua prole & universa posteritate, *donec fodiatur peccatori fovea.* Tunc non sine stupore dicetis; nunc ergo adverto primùm, quem in finem is quindecim aut virginti annos laborando insumpserit; ecce, quæ & quanta Deus illi permittebat, agere: nos autem arcanū istum mysterium non capiebamus malè hac in parte murmurantes contra Divinam Providentiam.

Psal. 10. 10.

Inclinabit se, & cadet, cum dominatus fuerit pauperum.

Tunc, quando oppresserit pauperes, eorum substantiam deglutierit, eorundem sanguine se exsatiârît, quando iniustitia ipsius principem in urbe obtinuerit locum, dominum in provincia occuparit; quid inde cum illo fiet; se robore munit, majorem cum amplitudine se extentabit? multum hallucinamini, dicatis potius, vires amittet, ignominiosè se abiiciet, infami lapsu corruet: *Inclinabit se, & cadet, cum dominatus fuerit.*

Ibide 25.

Adjuro vos, fratres mei, prosequitur S. Augustinus, ne levi transiliatis passu hoc punctum; patitur difficultatem, non diffiteor, qui carnis & sanguinis dictamine persuasus, iudicium ferre consuevit, dicta comprehendere contendit: *Indendite, fratres, quia magna res est, ut felicitas fovea dicatur.* Qua ratione ergo Doctor eximine probas, beneficium

ficium per Simoniam acquisitum, hæreditatem admodum pinguem viduæ cuidam extortam, vel à monetariis dolose comparatam argenti summam; quomodo, inquam, probas, foveas istas esse, & ambabus manibus sinum implere auro, idem esse, ac se depauperare? En, quàm hoc sensui sit imperceptibile.

Siquis hoc mysterium comprehendere velit, consulit S. Augustinus, Davidem sequatur, qui monstrabit locum, ubi veritatis istius evidentia patebit manifestè; *Vidi* Psal. 36. v. 36. *impium superexaltatum. Transivi, & ecce non erat, vidi impium* 37. in sua prosperitate, quæ, meos, fateor, fascinavit oculos; sed abii, & vix vidi, mox evanuit. Transit Propheeta, sed quò, reticet, quod tamen rescire, nostra quàm maximè interesset. *Transivi, id est peregrinus à seculo factus sum, & in aeternam cogitationem excedens, nihil esse reputavi*, habet glossa S. Zenonis Veronenfis, id est: Spiritu abreptus extra tempus, puncto aeternitatis appropinquavi, omnè seculorum cunctorum seriem speculatus, unum consequens alterum in infinitum; deinde cogitationes meas ad mundum reflectens, agnovi, quòd nil magnum aestimari possit in spatio, tam arctis limitibus circumscripto, & quòd radiantis fortunæ splendores quinquaginta vel etiam sexaginta annorum circulo illustres non viderentur aliud, quam circumvolitantes in aëris regione atomi. Satis bona est hæc expositio. Meliùs congruit proposito nostro conceptus D. Gregorii Nysseni.

Transivi, id est profeci, perveni ad spiritualia. Deservi, mens est S. P. cogitationes terrenas, sensus, judicia mundi, non juxta carnis prudentiã sed secundum principia fidei, judicavi, & protunc clarè perspexi, quòd elevare se contra, Deum, sit idem, ac se deprimere; velle se illo invito stabilire, sit, sui ruinam quærere; modis & mediis injustis divi-
tias.

tias corradere, sit, iis exspoliari: quia contra Deum se erigere, est procul à Deo recedere, qui est terminus veræ elevationis: *qui recedit à Deo, in profundum it, se fundare in aliquo extra Deum, est inniti nihilo, qui confidunt in nihilo.*

Doctorum Sol D. Augustinus novam dictæ explicationi affundit lucem. *Dransivi, donec intrem in sanctuarium Dei.* Me contuli in secretum cubile arcanorum Divinitatis, ubi addidici mysteria sapientibus sæculi incognita: vidi, quòd omnes improborum secundi successus sint vaporum instar, ex quibus omnipotens pyragogus procudit sua fulmina, suæque bellica tormenta incendit ad ipsos abolendos: vidi Deum insultantem perversis peccatoris conceptibus, & stolidis eorum cogitationibus qui gloriam ipsius admirantur; cùm prævideat mox adventantem diem illius ruinæ, quòd eum deducit per prosperitatis umbram, sicut Aman olim in medio favorum Regis Assueri potentia sub ductus fuit: *Dominus autem irridebit eum, quoniam prospicit, quòd veniat dies ejus.* Vidi virum hunc, mundo deditum, quòd mille versutiis, millenis injustitiis procurârit incrementum hederæ, seu prosperitatis sæcularis, sed eodem tempore, quo sub illius umbra captare quietem intendit: *Paravit Deus vermem ascensu diluculi in crastinum, & percussit hederam, & exaruit.* Dico; Deus in ordine suæ Providentiæ disposuit lites forenses, hostes, calumnias, incendia, ac mille alios casus, ut iis absumerentur bona, in quibus is omnem suam spem reposuit. Vidi denique in divino isto Sanctuario Deum aliàs summè bonum, iram & arma induere ad evertendam impii felicitatem, seque solennis juramenti vinculo obstringere

Ysaï, 36. 3.

Joan, 4. 7.

gere ad extirpandum superbix illius excessum. *Jura* Amos. 8. 2.
vit Dominus in superbiam Jacob, quid juravit? quaerit S.
Hieronymus: *Si oblitus fuero opera eorum usque in fi-*
nem. Juravit, quantumvis patientiam habuerit, nolit
tamen oblivisci injustitiarum reproborum, quod eos per-
dere, destruere velit.

Quod si itaque cum Propheta pariter arcanorum Dei
Sacrarum nobis subire lubet, videbimus, quod iniquo-
rum prosperitas Deo quodammodo bilem moveat, ad iram
Deum provocet, & quo tempore, isti se mediis damnatis
magnificent, eodem, sapientia ac Potentia Dei eos pro-
sternat & confundat: videbimus tandem prosperitatem
talem esse ruinae obnoxiam, perditioni proximam, *prospe-*
ritas stultorum perdet eos.

Permittite, ut veritatem hanc clarius illustrem com-
paratione quandam D. Augustino Familiari, quam prae-
senti materiae subministrat. Aspicite, petit ille, piscem
hamo interceptum, an non eodem pariter momento mor-
tem deglutiit, quo escam devoravit? gaudet ob praedam,
quam cepit, at sui interitum non sentit, usque dum pisca-
tor suum hamum retrahit: *Sis sunt omnes, qui de bonis tem-*
poralibus se beatos esse putant, hamum acceperunt, & cum
illo vagantur. En vivam prosperitatis peccatorum ver-
bis S. Doctoris adumbratam imaginem. Latatur impius,
sibi gratulatur, quod virum bonum defraudarit, horum
pupillorum hereditatem sibi appropriarit, sed miser non
advertit hamum irae & vindictae Divinae, quem simul
abstraxit: *habet hamum in faucibus*, aliquot ei annos
Deus adhuc indulget, quibus pro lubitu, *cum illo*
vagatur. Actum tamen est cum ipso, captus, perdi-
tus est, & si quis istius invideret felicitati, aequè ac
ipse

ipse captivus deberet ignorare suum infortunium: *Noli gaudere ad piscem in esca sua exultantem: per escam ipsam, de qua letatus est, ad consumptionem trahitur: hoc est, sub apparentis fortunæ escâ latente hamo rapi in mortem: hoc est, in prospero successu invenire suorum bonorum jacturam, suæque familiæ ruinam.* Bina pro confirmatione dictorum in scriptura occurrunt exempla, unum, quod magnatibus, alterum, quod deservit plebeis.

Achab, si quis unquam Regum fastos sceleribus contaminavit, præcipuus inter eos fuit; hic Nabothi vineam suo palatio affinem, ad hortum exinde construendum, quàm maximè opportunam ardentè ambiit; petit is illam à possessore, preces & pretium offert, quam tamen cedere, utp. suorum parentum hæreditatem, Naboth pialo sibi non levi duxit: *Propitius sit mihi Dominus, opponit iste, nè dem hæreditatem patrum meorum.* Avarus princeps repulsam passus, tantâ obruitur tristitiâ, ut in lectum deciderit: *proiciens se in lectum, avertit faciem suam ad parietem, & non comedit panem.* Rumor regiæ displicentiæ brevî defertur ad Jezabelem Reginam, marito suo longè nequiores; hæc cubile subiens, quid hoc, decumbentem affatur Regem, quæ subitanea tempestas tam inrempestivam tuæ Majestati afflavit melancholiam? Naboth ejus origo est, indignabundus reponit Achab, qui suam, quam petii vineam, dare mihi renuit. Causâ infirmitatis cognitâ facilem ac velocem medelam regia conjunx pollicetur, Regem è lecto surgere, mensæ assidere jubet non sine muliebri sarcasmo: *grandis authoritatis es, & bene regis regnum Israël; mihi negotium hoc relinque, quod confestim è voto tuo expediam, vineam tibi tradam.* Annulus, charta mox adsint, Regina mille virtutis

sutiis

futiis instructa, calamum manui, manum chartæ admovet, rescriptum conficit, ad principes, urbem Nabothi inhabitantes, transmittit cum mandato, ut acceptis literis, duos Belialis filios, falsos testes inquirant, qui Nabothum Divinæ & regis Majestatis læsæ reum, blasphemum contra Deum, verbis injurium in regem accusent, adductis dein, & auditis testibus sententiam ferant. Quales testes, tales judices, omnes corrupti, qui recipientes literas regio sigillo munitas, Nabothi vitam morti, bona Regis fisco, parentem cum suis universis liberis obruendum faxis iniquissime adjudicârunt. Nuntio de executione consummata accepto, Jezabel plena gaudio cum optatissimis suis novellis properavit ad Regem, vineæ domino vacantis possessionem offert, surge, ait, & posside vineam Naboth. Ibidem, v. 15. Subfiliit præ lætitiæ æstu pectus Regis, qui se mox itineri accinxit, aditurus possessionem hæreditatis desideratæ. Videtis piscem hunc, qui vix præpinguem bolum istum glutit, & perit, *habet hamum in faucibus, cum eo vagatur, nihil intereà adversi suspicatus.* At Deus Eliam vocat, ad Achab, vineam accedentem, ablegat; qui zelo ardenti Divinæ gloriæ stimulatus, celeri gressu Regem assequitur, & alloquitur: Rex, inquit, placeat tibi audire verbum intimandum nomine Dei qui manibus tuis sceptrum & regnum consignavit: *Hæc dicit Dominus, occidisti, insuper & possedisti, ut infrænata tuæ concupiscentiæ fieret fatis, satis non erat spoliari innoxium, ejus spoliis te ditari, nisi etiam vitam illi extorqueres. Ah! tragœdiæ finem necdum spectâsti, longè aliam, quam ominère, fortietur Catastrophen. Aspice, non lentu passu incedentem Dei vindictam; hæc dicit Dominus: in loco hoc, in quo linxerunt canes sanguinem Naboth, lambent quoque sanguinem tuum.* Ibidem, .19. Ecce, pregit ulterius Propheta, *ego inducam super te ma-*

lum . . . & interficiam de Achab mingentem ad parietem.
 Juro, quòd scelera tua non dimittam inulta, effundam
 super te, tuamque familiam meam maledictionem, do-
 mum tuam cumulo cædibus & latrociniis, stirpem tu-
 am radicitus extirpabo, uti Jeroboamum cum suis abolevi,
 & extinxi. Vanas minimè fuisse minas, brevi probavit
 eventus. Ahab fuit interemptus, Jezabel caninis den-
 tibus in prædam cessit, impia Regis posteritas penitus è
 medio sublata. En speculum, in quo se contemplantur
 magnates.

Sequitur aliud pro plebeis. Giezi infaustus Pro-
 phetæ Elisæi servus, credebat se opportunam nactum oc-
 casionem, ditescendi, tunc temporis, quando contra in-
 hibitionem sui magistri cum impudenti mendacio petiit,
 & obtinuit à Naaman principe vestes aliquot, quamquam
 item argenti summam: sed hæc fortuna, qua se fortuna-
 tissimum censuit, in extremum infortunium repente se
 commutavit: prout opimis hisce spoliis ditato Propheta
 præfagit, eidem exprobrans: *Acceptisti argentum, & ac-*
ceptisti vestes, ut emas oliveta, & vineas, & oves, & boves,
& servos, & ancillas. Comparasti thesauros, exinde con-
 duxisti famulos, à quibus tibi deserviat, quia servire
 amplius, te piget; cum tibi sufficias in tuo sensu, omni-
 bus abundes, sed quantum à veræ felicitatis tramite miser
 aberras? Naamani quippe lepra, à quo accepisti argen-
 rum, te, tuosque posteros uni versos inficiet, infestabitque.
 en lucrum è dolosa negotiatione tua relatum, egestatem,
 infamiam, dedecus, infirmitatis tuæ comites individuos.
 Idem non rarò inter nos fieri observamus. Opifex mer-
 carior iste se multum in œconomia profecisse censet, dolosè
 alios in mercimoniis circumveniendò: hoc tamen ipsum
 est

est, quod maledictionem Dei iis procurabit. Paupercula quædam filia se felicem iudicat, si mediante illicito questu aureos aliquot in emptionem melioris amictus obtinuit, sed hoc est, quod eam suo exuet honore, cum dispendio fortassis æternæ simul salutis.

Num ergo comprehenditis aliquando, damnosa ejuscemodi esse lucra, modos acquirendi domino suo fatales, & mundanos nimium credulos falsis sapius perfrui gaudiis? Achabo quidem vinea è voto cessit, sed simul alteri regnum cedere debuit, acquirens vineam, amittens imperium; finem suæ intentionis assecutus, exultat, quia nescius, quod subtrus lateret malum, quodd iæus hic ridentis fortunæ lethalis se vitâ, regnoque exspoliaret, & quodd Deus studio talem caparet successum, ad eum cum universa Regali familia in illo, vellut in fossa propria, sepeliendum, *prosperitas stultorum perdet eos.* Prov. I. 33.

Per Deum obsecro, firmiter hanc nobis imprimamus veniatur, iudicium feramus de rebus secundum principia fidei: si oculorum nostrorum acies est nimis cæta & debilis, mutuemus à Deo lumina, & loco plausus, quem damus impio, fallaci suæ felicitati innitenti, aut invidiæ, quâ forsan tangimur, dicemus, ac sentiemus cum Jobo, quodd impius in prosperitate sit maledictus omniâque mala in ipsius caput sint devolvenda brevi tempore; *Ego vidi stultum firma radice. & maledixi pulchritudini eius.* Job, 5. 3. *statim.*

Adde: si hæc è peccatis propagata prosperitas aliud nil progigneret, quàm bonorum jacturam, tragica mortis fata, familiarum exterminationes, damnanda foret, sed, quodd longè magis funestum, infert prætereà peccatori amissionem irreparabilem bonorum simul spiritualium &

æternorum, eique suam in cælesti patrimonio portionem subtrahit: cælo eiicit, ad tartara dettudit: *prosperitas stultorum perdet eos.* Quod secunda mea parte paucis demonstrandum assumpsi.

II.
Punctum.

Nil melius in Scripturis Sacris probatum constat, quàm adversitatem proborum hominum esse, quandam Prædestinationis notam. *Flagellat omnem filium, quem recipit.* Pari modo, improborum prosperitatem esse signum reprobationis illorum. Quidam Doctorum inquirunt, cur Christo in monte Thabor gloriôsè transfigurato, suæque Divinitatis majestatem exteriori splendore manifestante, testificantibus Moyse & Elia, ipsiusque magnificentiam unà publicantibus, Pater cœlestis voce perceptibili de eo enuntiârit: *Hic est filius meus.* At e contrario, dum Ideam supra Calvariæ verticem plagis deformatus, ignominis oppressus, in medio latronum, illum blasphemantium, Cruc penderet affixus, altum teneat silentium, nè quidem unico verbo suum istum esse Filium, prodat.

Luce, 9. 35.

Qui dubium movent, etiam solvunt, & docent, causam esse; in priori monte Christum comparuisse in statu prosperitatis, qui non est, ordinariè loquendo competens filiis Dei, at in Calvariæ monte supra Crucem manifestè prætulisse signum filiorum Dei, patientiam videlicet: in hoc statu tam apertè erat cognoscibilis, ut qui prius illum in suis prodigiis ac miraculis non noverant, filium Dei mox profiterentur, quamprimùm mortem subire vidissent: *Verè hic homo Filius Dei erat.*

Marc. 15. 39.

Si consideremus prosperitatem illam etiam, quæ per media licita est obtenta, ipsam conferendo cum statu & inclinationibus hominum, tria nobis occurrunt notabilia
motiva,

motiva, quæ subministrant rationes efficaces ad convincendum, talem prosperitatem plerunque peccatori procurare interitum bonorum omnium spiritualium.

Primò prosperitas ista nos tentationibus vehementioribus & difficilioribus involvit. Secundò, mater est omnium vitiorum, & noverca virtutum. Tertio, reddit hominem incorrigibilem, ac consequenter disponit peccatorem ad finalem impœnitentiam.

Hebræi uno eodémque utuntur verbo, ad exprimendam felicitatem & tentationem, quo significare videntur, virtuti æquè felicitatem, ac tentationem adversas esse. Adversitas, vult S. Ambrosius, solam patientiam in arenam provocat, prosperitas contra omnes virtutes simul & semel arma movet. *Tribulatio unam patientiam probat, prosperitas verò omnes virtutes.* O quàm pernicioſa probatio! quàm pauci huic non succumbunt! Verè generosum se ostendit, qui Fortunæ laqueis se irretiri non permittit, cùm blandam explicat frontem: *magnus cui præſens felicitas, si arrisit non irrisit.* Meam, inquit Seneca, ingenuè fateor imbecillitatem; amo potiùs fortunam me duriter, quàm delitiosè habentem, ejus verbera excitant virtutem, quam delitiæ corrumpunt, & enervant: *Malo me in castris suis fortuna habeat, quàm in delitiis; torqueor, sed fortiter: bene est.*

Ratio hujus rei desumitur ex morali Philosophia, seque in eo fundat, quòd impugnati ab adversitatibus, sentiamus ex parte nostra stantem appetitum irascibilem, animæ portionem fortioſam, quam comitantur pariter passiones magis generosæ; ut sunt, mali odium, animositas, desperatio. At tentatis à prosperitate assistit appetitus concupiscibilis, potentia animæ debilior, ubi inter-
veniunt

veniunt non aliæ, præterquam molles effeminatæ affecti-
ones, quales sunt, desiderium, amor, gaudium; quæque
suspectas occultè intelligentias fovent cum hostibus, à
quibus impetitur.

Reperiuntur propemodùm infiniti etiam, qui in
summè arduis & diuturnis conflictibus fortiter resistunt,
indeque triumphum reportant; sed paucissimi, qui æquè
voluptatem in triumphum ducant. *Plures inventas!* doct-
rina est Tertulliani, *quos magis periculum voluptatis, quam
vitæ avocet ab hac secta*, quod idem probat exemplis à pri-
mævi fervoris Christianis desumptis, qui devictis leoni-
bus, superatis equuleis & torturis cessere tandem volupta-
tum blandimentis. Satis erant animo obfirmati ad to-
lerandum Martyrium, non tamen æquè muniti ad tuen-
dam castimoniam contra præsentis voluptatis insultus.

Spectandos propono vobis duos Viros admodùm il-
lustres, ambos à mulieribus ad peccatum provocatos,
Adamum & Jobum. Omnia videntur jurare in fortu-
nam & victoriam Adami, at conspirare in Jobi ruinam &
perditionem. Prior floret in statu innocentia: posterior
marcet in statu naturæ corruptæ; Adamus Deum, ut
suam originem immediatè respicit, suam Jobus è parenti-
bus trahit idololatriæ. Nihilominus hic gloriose vincit,
ignominiose vincitur ille: non aliam rationem assignat
D. Chrysostronus, nisi istam; Adam in loco voluptatis,
Job in loco adversitatis, pugnam quisque suam fuit auspi-
catus: *Job cautior est in stercore, quam Adam in paradiso.*

Si ergo Sanctimonia justitiâ celebriores viri periculo
damnationis sunt obnoxii, & tentationibus succumbunt,
dum versantur, & pascuntur in felicitatis prato, quantum-
libet innocuæ; quando magis periclitari sunt censendi
pecca-

peccatores, prosperitatis damnatae delitiis submersi? certe prosperitas stultorum perdet eos.

Experientia item superabundanter nos instruit, prosperitatem esse vitiorum omnium matrem, quod ipsum etiam psalmista animadvertit: *Cum hominibus non flagellabuntur. Ideo tenuit eos superbia, aperti sunt iniquitate & impietate sua.* Psal 72, 5. 6. Ac si diceret, quia non patiuntur aliquid aduersitatis, quae juxta Chrysostomum est *mater omnium virtutum*. Econtra fortunae bonis diffluunt, quam S. Dorotheus ventum exsiccantem & urentem, sterilitatem animae inferentem appellat; mirum non est, omnium penitus vitiorum sordibus coopertos esse fortunae candidatos. Maledictus hic adeps, seu bonorum affluentia procreat superbiam, avaritiam, luxuriam, Dei oblivionem, caecitatem, cordis duritiam juxta illud: *Prodiit quasi ex adipe iniquitas eorum.* Ibidem, v. 7. Cujus ratio defumitur ex principiis moralibus: objectum virtutis est bonum honestum, spirituale & supernaturale; objectum vero vitiorum est, bonum materiale ac sensibile. Sed prosperitas animam à bonis spiritualibus & invisibilibus abstrahit, bonis materialibus atque sensibilibus affigit. Ne miremini igitur, si cum SS PP. prosperitatem vitiorum matrem, virtutum novercam dixerero.

Periculosissimus malae prosperitatis partus est incorrigibilitas, ad quam illa peccatorem adducit, indeque consequenter abducit ad finalem impenitentiam.

Medium suos corrigendi defectus est eorum reprehensio; isti autem falso felices neminem habent, nec hominem, nec Deum, qui ipsos reprehendar. Ut homines tales arguere ausing, necessarius foret animus & animositas S. Joannis Baptistae, sequi; ii prepararint cum eodem ad subeundum carcerem.

Q

Præ-

Prætereà potentes illi proceres plerumq; piis hominibus sunt inaccessibiles, nec conciones ordinariè frequentare solent. Hinc pullulare lernam malorum omnium, vaticinatur Regius Propheta: *Laudatur peccator in desideriis anima sua, & iniquus benedicatur.* Videte fratres mei, glossa est D. Augustini in cit. textum, *deest ultor, & adest laudator.*

Psal. 10. 5.

Inveniunt proinde mille fautores suorum scelerum, vix unum morum integrum censorem. Neq; reprehenduntur à Deo, quia semper se foras effundunt, sibi nunquam præsentis, gaudiis, ac delitiis mundanis propemodùm absorpti, ut querelas, increpationes mediantibus conscientia remorsibus Divinitus immittendas minimè advertant. Oporteret Deum, altâ voce intonare ejusmodi furdastris, si ab iis vellet audiri, & intelligi; qui vice versâ veluti mutus altum tenet silentium, nec verbo ipsos dehortatur, non aliter considerans, quàm ut infantes derelictos: *Nonne filii, nonne patiens fui?* Deberet Deus moveri ad iram, clamare parentis instar irritati, virgâ suâ eos corripere: hoc tamen non agit, quoniam illos suâ irâ indignos judicat.

Job 42. 14.

En, quæ sit ultima ira, & irati, Dei pœna; *Vis nôsse, quanta sit pœna, nulla pœna,* inquit S. Augustinus, explicans Psal. 10. 6. Psaltis versiculum illum, *secundum multitudinem iræ suæ non queret,* quando Deus punire ulterius non vult, tunc maximè suæ vindictæ rigorem demonstrat. Id se olim practicasse, testatur per Ezechielem: *Auferetur zelus meus à te, & quiescam, nec irascar amplius,* quæ sic D. Hieronymus interpretatur: *non amabo te amplius, & non curabo, vos deferam, relinquam vos, vestras sequi passiones, & moriemini in cæcitate vestrà juxta Davidis pronuntiatum: Dimisi*

Ezech. 16. 42.

missi

missi eos secundum desideria cordis eorum, ibunt in adinventio- Psal. 80. 13.
nibus suis.

Hæc satis sint ad detegendas illusiones mundi, & ad ostendendum, quòd peccatori, fallaci deliciarum mero inebriato, idem suo modo eveniat, quod D. Petro in Thabor constituto, cum uterq; dicat: *bonum est, nos hic esse;* utriq; aptari possit, quod sequitur: *nesciens, quid diceret.* Lucæ 9. 33.

Nolo inducere loquentem quendam Prophetam amplius, nec vobis inclamare cum Amos: *Vae, qui opulenti estis, in Sion, optimates, capita populorum, ingredientiæ pompaticè domum Israël. Qui dormitis in lectis eburneis, qui comeditis agnum de grege, & vitulos de medio armenti, separati estis in diem malum.* Amos 6. 1. 4. 5. 3.

Nolo inquam Prophetas, sed ipsum Magistrum Prophetarum, Christum Jesum audiri, hic omnium mortaliū mansuetissimus, biliosum se in mundanos istos exhibet, Agnus hic ut leo rugit ob fatuam illorum felicitatem, minas intentat: *Vae vobis divitibus.* Damna estis, pars Luc. 6. 24.
vestra erit stagnum ardens in inferno; ad probandum id non in medium produco continuum vestrarum divitiarum abusum, vestras avaritias, vestras injustitias, exercita in pauperes crudelitatis exempla: nolo rimari fundum conscientiarum vestrarum, propalare vestras brutalitates, probrosa facinora, infames deordinationum vestrarum excessus, quæ omnia fructus sunt, quos è mundanæ prosperitatis arbore colligitis. Sufficit, perditos & reprobatos vos proclamare; *quia habetis nunc consolationem vestram.* Ibidem.
Nunc tempus est plorandi, & laborandi, vos autem ad genii vestri lubitum consumitis id in delitiis, mollem, effœminatam ducitis vitam. Vos fruimini diebus optimis, estis jurati hostes Crucis ac Pœnitentiæ; sententia jam est dictata,

dictata, fletus, stridor dentium, supplicia in æterum duratura vos expectant.

Christus, ipsa Divina Veritas hæc denuntiavit; quapropter blandiatur sibi peccator ob fortunam suam, quamdiu placuerit: si non omnem omnino ejuravit fidem, necesse est, ut, quoties perniciosæ suæ prosperitatis meminit, dicat: aut nullus est Deus, aut momentanea hæc felicitas parturiet mihi infelicissimam æternitatem; quoties talis intuebitur mensam opiparis lautè instructam epulis, sentiens unà eodem tempore conscientiam suam sceleribus refertam, suspirabit miser, & fatebitur, se hactenus egisse personam Divitis Epulonis; quid ulterius restat, quod expectem, dicet, nisi sitis, quæ me torqueat, nisi ignis, qui furoris sui flammis me absumat?

Vos animæ justæ, quæ lubenti corde infligam à Patre vestro castigationis disciplinam recepistis, vos ipsos sponte susceptâ pœnitentiâ puniistis, animam potius misericordem & compassionem, quàm invidiam aut iram ostendite erga fallacis mundi istius felicitatis alumnos. Bene perpendite, quòd illa sint vasa in honorem, quæ sculprum frequens sculptoris cæte chalcographi sentiunt, non in ignominiam destinata. Quòd aurum mittatur in ignem, ut probetur, non plumbum aut ferrum; quòd frumentum, non lolia vel zizania flagellis cadantur; quod soli infantium numero adscripti, non item extranei castigentur. Relinquire hîc mundanæ fortunæ Thaboræum verticem, vos contendite alacriter subire montem

Calvariæ, unde rectissima via vos ducet ad cœli gaudia, quò nos pariter conducant Pater, Filius & Spiritus Sanctus, Amen.

V. IMPIUS,

Maledictus in sua Adversitate.

*Si audire nolueris vocem Domini Dei tui, sis oppres-
sus cunctis diebus, & non sit fortitudo in ma-
nu tua. Deuteron. 28. v. 15. 33. 32.*

Verum est, quod sicut Redemptor noster Cruci se
uniendo infame prius instrumentum in gloria
& salutis signum convertit, ita æquè assumendo
carnem, & in ea pœnas ac dolores sustinendo, hos, qui
olim erant reliquæ & fructus peccati, mirandâ metamor-
phosi transtulerit in characteres gloriosos, quibus Dei in-
nobis similitudo esset exprimenda :

-- -- -- pœnam vestivit honore,
Ipsaq; sanctificans in se tormenta beavit.

Sic cecinit ex antiquis Christianus Poëta nomine Sedu-
lius.

Exinde tamen non sequitur, omnes Crucifixos in-
Divorum catalogum esse referendos, nec afflictos semper
esse beatos ; uno verbo, non infertur hinc, quod adversi-
tas sit signum salutis semper, & nota prædestinationis.
Non solum in plateis infamibus Babylonis, sed etiam su-
pra sublimitatem S. montis Calvarix deprehenduntur re-
probati. Nec è voluptuariis palatiis duntaxat Divitis
Epulonis, descenditur in abyssum inferorum ; imò (quis
cogitasset unquam ?) è sublimitate Crucis edusque devol-

Q 3 vitur.

vitur. Myſterium eſt, ut obſervat S. Auguſtinus, quod vobis, in duobus viris ad Chriſti dextram, lævamq; Cruci affixis, ſpectandum proponitur. Ut ſciremus, eſſe ibi quosdam ad dextram cum patientia & reſignatione, hos autem fore in numero electorum; alios ibidem ad ſiniſtram in pari ſupplicio exerceri, at cum impatientia & murmure, ad reprobis gregis proinde haras ſpectare. Tribulatio ab eodem Doctore Eccleſiæ comparatur vento, qui fruges purgat; *palea volat, frumentum manet.* Ignis eſt, quem ad nos probandos Deus adhibet: *igne me examinavi.* In eodem igne adjungit hic S. P. aurum purificatur, cum majori ſplendore inde prodit, ubi palea in fumum abit, & evaneſcit; *Sub eodem igne aurum rutilat, & palea fumat.* De illo igne afflictiones ſunt, cujus pſalmiſta mentionem infert, de impiis cum Deo diſſerens: *In ignem dejicies eos, in miſeriis non ſubiſtent,* probare quidem illos, tentabis Domine in fornace tribulationum, ſed ſe probari non ſuſtinebunt, amiſſuri omnem patientiæ ſenſum, pejores adhuc inde redibunt. *In miſeriis non ſubiſtent.*

Pſal. 16. 3.

Pſal. 139. 11.

DIVISIO.

Ecce quale malum Spiritus S. comminatur impio verbis meis in themate expreſſis: *Sic oppreſſus cunctis diebus, & non ſit fortitudo in manu tua.* Probo maledictionem iſtam triplici ratione, quæ diſcurſui meo trina pariter miniſtrabit puncta,

Prima eſt, quòd peccator pati renuens, ordinationibus Dei unà reſiſtens, cruces & tribulationeſ efficiat pernicioſiſſimas, etſi ſint in intentione Divina optimæ, ex naturâ ſuâ indifferentes habeantur. Secunda eſt, quòd idem ſe privet ſolatiis, robore ſpirituſali, quibus muniuntur & fruuntur juſti in cruce ſua toleranda. Tertia eſt, quòd is
pro-

proprie voluntati mordicus semper affixus, suisque vitiis obstinate inhaerentes nullum utilitatis emolumentum à passione sua hauriant, illo medio semet condemnet, quod alios salvat. Maledictus est ergo impius supra crucem, quam peccati sui veneno intoxicat, graviore onere accumulatur, & magis intolerabilem reddit per suam impatientiam, quamque scalæ loco sibi applicat, ut per eam commodius descendat in infernum. Infaustum hoc fatum procul à nobis amoliamur, & petamus lumina S. Spiritus, mediante ea, quæ ab Angelo salutata. *Ave Maria.*

Suscipere in me nolo hinc probandi onus, quod nim. I. adversitatum tolerantia secundum Divinas ordinationes Punctum, considerata, mala ex se non sit, cum omnibus constet, id, quod à summo bono provenit, quodque nos summi boni participes constituit, quod etiam à summo bono fuit amatum, malum esse non posse. Adversitates verò promanant à Deo, qui est summum bonum, ipsæ perducunt nos simul ad Deum, sunt item ad hoc electæ, & ordinatæ à Deo. Cum itaque tam arctè sint confederatæ Deo supremo bono, malæ esse nequeunt. Malum, si quod inibi lateret, non tenet se ex parte tolerantia, sed in sola voluntate peccatoris perversa consistit, qui se Divinæ dispositionis imperio submittere recusat. Malum non est pati, sed nihil velle pati.

Pagana etiam Philosophia tantum habuit luminis, quod ad manifestandam hanc veritatem sufficeret. Accipite Senecæ generosa judicia supra materiam præsentem formata: *Tu indignaris aliquid, aut quereres; & non intelligis, nihil in illis esse mali, nisi hoc unum, quod indignaris, & quereres.* Omne malum originatur ex propria voluntate. *Valentior fortunâ voluntas est; hæc sola causa est*

est fortunæ aut infortunii sui, omnia dependent à modo, cum quo ea res recipit & acceptat: *Ipsa res suas ducit, beatæq; ac misera vitæ ipsa sibi causa est.* Alibi rursus profite- tur suam opinionem: *Nihil puto viro miserum, nisi ali- quid esse in rerum natura, quod putet miserum.*

Est aliquid nimium de bonâ opinione sui ipsius di- ctum in ista Senecæ morali Philosophia. Consultamus Theologiam PP. incomparabiliter magis sanam & meliùs fundatam.

Audiemus Sacrum os aureum, D Chryostomum, qui veritatem hanc probat integro tractatu, cui inscripsit epi- graphen sequentem: *Nemo leditur nisi à seipso;* seu, quis- que sui infortunii faber est. Ubi S. Doctor rationes con- vincentes producit, omnia dependere à bona aut maligna voluntate nostra: bonam illam esse, si gratiæ Divinæ co- operetur, gratum acceptet, ratum habeat, quid quid à Deo ordinatum; malum e contra, si abutatur suæ liberta- tis prærogativâ, gratiam Dei rejiciat, ejusq; dispositionibus resistat.

Attendamus item S. Anselmum, qui tradit nobis axioma certum omnino & indubitatum, siquidem id probari potest experientiis infinitis, maximè sensibili- bus: *Nihil est alicui pœna, nisi quod est contra volunta- tem.*

Num quidquam videtur esse magis arduum, quàm militaris vitæ conditio? Jacet miles sub dio & super dura humo, famis, sitis ærumnas sustinet, omnibus temporum injuriis perpetuò expositus: intereà tamen ille gaudet, se felicem judicat, quia hoc vivendi genus ei placet, & omnes istas belli molestias lubenti animo complecti- tur.

Legite

Legite prolixam miseriarum enumerationem à D. Paulo initam, quæ fuerunt stipendium ordinarium servorum Dei: *Lapidati sunt, secti sunt, tentati sunt, in occisione gladii mortui sunt, circumierunt in melotis, in pellibus caprinis, egentes, angustiati, afflicti*: Omni tormentorum genere cruciabantur, vivebant in extrema egestate & continua ignominia; et si in ipsos turmatim irruerent, quæcunque homines reddere possent coram mundo infelices, internam nihilominus cordis serenitatem, animi lætitiã prodiderunt hilaris exterior facies, verba oris suavissima, è quibus facile omnium felicissimi arguerentur. Rationem hujus affert Salvianus; *Nemo, inquit, aliorum sensu miser est, sed suo, & ideo non possunt esse falso aliorum judicio miseri, qui sunt verè conscientia sua beati*. Imò omnis eis adimitur honor, onerantur opprobriis. O! quàm dudum omnem sæculi pompam pedibus conculcaverunt. *Inhonorati sunt, honorem respiciunt. Contemnuntur, ridentur, sed humiles sunt, hoc volunt*. Omnibus suis bonis exuuntur, expilantur undique, nil remanet usquam. *Pauperes sunt, paupertate delectantur. Inter quolibet aspera nulli lætiores sunt, quàm qui hoc sunt, quod volunt*.

Hebr. 11. 37.

Salvianus lib. 1. de Provident.

Dependet à nobis, cooperante Divinâ gratiã mala nostra aut alleviare, aut aggravare; istud inquam dependet ab animo, cum quo illa excipimus. Id ipsum Divina Sapiencia in Proverbiis clarè confirmat: *Non contristabit justum, quidquid ei contigerit*. Quare? quia nil ipsi accidet, nisi quod Deus voluerit. Quodcunq; verò Deus vult, idem iste ex corde vult. Siquis autem aliquid ex corde velit, illud diligit. *Ubi amor est, concludit S. Ambrosius, ibi dolor non est, ibi non est querela*. Hoc veritati

Prov. 12. 21.

R

adeò

adèd conforme judicavit S. Augustinus, ut asserere aude-
ret, quòd si damnati infernum æquanimiter, & cum re-
signatione propriæ voluntatis in Justitiæ Divinæ ordina-
tionem, tolerare possent, infernus eos non amplius tor-
queret, sed in eo solatium & refrigerium invenirent. Con-
stat itaque, etiam juxta D. Bernardi mentem, omnes no-
stras pœnas & afflictiones amaritudinem suam derivare
ex amaricato fonte, seu damnato pruritu, quo rapimur ad
voluntatem nostram explendam, id est, ut tales simus, &
quidem in eo statu, in quo esse, nos volumus, nobisq; me-
liorem imaginamur, non in quo Deus esse nos vult; *In ipso
pruritu propriæ voluntatis pœnas omnes sustinemus.* Si quam
displicentiam & amaritiam in corde sentimus, effectus est
deordinatæ duntaxat voluntatis, non item afflictionis.

Suppositâ hâc ratiocinatione innixâ SS. PP. autori-
tati & experientiæ, lubet veritatem istam ex altioribus
principiis haurire, & demonstrare.

Dubitare non licet nobis, quin ad minimum irroge-
mus injuriam Christo, ejusque Sacratissimi Nominis glo-
riam imminuamus, sentiendo, illum nostrum non esse
Jesum, id est, nostrum Salvatorem, amabilem Redempto-
rem, amicabilem medicum nostrum non esse. De quo
nos malo ipse exemit, & cui malo remediû applicavit?
exclusitne cruces, passiones, mortificationes externas?
nihil minùs; è contrario suæ Crucis arborem plantavit
undique, & simul nos docuit, quòd genuinis suis discipu-
lis Crux jugiter esset ferenda; se non venisse, idem asserit,
ut falsam hominibus pacem procuraret, & fraudulentam
hanc prosperitatem, quæ carni & sanguini faveret, indul-
geret; quin potiùs hostis instar videtur ignes spargere,
ferrum

ferrum stringere, in mundo classicum canere: *Non veni* Matth. 10. 34.
pacem mittere, sed gladium. Est Deus amoris, qui ferit, læ-
dit, & qui succendit corda nostra.

Ecclesia est velut amplum quodpiam hospitale, ubi
admirabilis iste medicus sanat agrotos, vulnere amoris
Divini decumbentes: Hic oculis occurret vestris S. Fran-
ciscus, sacras & profundas Stigmatum plagas detegens,
qui fatebitur vobis, eas ab amore Dei inflictas. Hic in-
telligetis ex Ignatiis, Xaveriis, Teresiis, Catharinis, Ger-
trudibus cum Jobo protestantibus: *Posuit me sibi quasi in-* Job. 16. 13.
signum, vel cum S. Augustino audietis exclamantes: *Gesta-*
mus pectora transfixa vulneribus. Amabilis iste hominum
Servator ergo noluit excludere Cruces & passiones; in-
terim tamen intendit excludere omne malum. Opor-
tet itaque, nullum reperiat in Cruce malum, sed in vo-
luntate respuente crucem, & in corde obmurmurante
contra afflictiones cœlitus immittas.

Hæc satis sunt, ad probandum, quòd solus impius in
suis adversitatibus sit infelix, eoquòd solus ille habeat ma-
lam voluntatem hanc Divinæ Providentiæ ordinationi-
bus oppositam. Ipse pariter est, qui in afflictionibus
amittit patientiam veneno suas plagas inficit, lethales effi-
cit, estque causa veræ & omnis suæ infelicitatis.

Vera igitur infelicitas, seu verum malum peccatoris
afflicti, non est hæc bonorum jactura, hic contemptus, aut
contumelia, vel infirmitas; sed mali totius radix alia non
est præter cor ejus malevolum, voluntati Dei contrarium.
Malum, quo laborat, est cor suum inquietum, murmu-
rans contra Deum. Si sciretis immutare voluntatem
impii, cor illius eximere, loco istius cor Sancti Jobi infe-

R 2 rere;

rere: mox nil aliud ibi ad verteretis, quam sensus resignationis in mente, benedictionum voces in ore. Denudate ipsum posthæc rebus & vestimentis omnibus, audietis intonantem canticum illustrissimi afflictorum Principis Hussæi: *Dominus dedit, Dominus abstulit, sit nomen Domini benedictum.* Onerate eundem, si placet opprobriis & ignominiiis, cum Davide exultans clamabit: *Bonum mihi, quia humiliasti me.* Intendite dolores, accumulate morbos illius, suspirabit cum D. Augustino: *Hic ure, hic seca, dum modo in aeternum parcas.* In acervum congerite, omnia quæ concipere potestis mala, ridentem cum S. Paulo exhibebit vultum cum dicto item Apostolico: *Placeo mihi in infirmitatibus meis, in contumeliis, in necessitatibus, in persecutionibus, in angustiis pro Christo.* O Deus qualis metamorphosis: paulò ante se credebat miserimum, nunc deprædicat se felicissimum.

Job 1. 21.

Psal. 118. 61.

2. Cor. 12. 10.

Quid autem circa hominem istum à vobis actum? sustulistis vel sublevastis ipsius inopiam, liberum à miseriis suis dimisistis? nequaquam, solum itaque cor ejus perversum exemistis. O malum cor! tu ergo causa es unica, & maledicta radix tantarum inquietudinum & pœnarum in homine.

Impius ut felix evadat, non indiget, exui sua cruce, solum eget aliis sensibus in ferenda Cruce, quibus erat præditus S. Andreas, Apostolus Crucifixus, cum hoc enim si tam amanter crucem amplexaretur suam, non ferret, sed ferretur ab illa: at, quia is execratur, fugit, & odit crucem, opprimit hæc sui bajulum. *Sis oppressus cunctis diebus &c.* volo dicere, quòd si ipse corde resignato submitteret se Dei Providentiæ, à qua regitur; quantumvis hæc Providentiæ apparetur rigida, eum tamen suaviter dedu-

deduceret. Sed quia eidem se opponit, & resistit, Providentia ista trahit, abripit etiam nolentem. Sic malitia illius causat, ut sustineat cum dolore, quod sustineret cum delectatione, si virtuosus esset. Cogitatio hæc est gentilis, Christiani instar de proposita materia canentis:

Ducunt volentem fata, nolentem trahunt:

Malusq; patior, quod pati licuit bono.

Homo probæ mentis qui patienter suffert per conformitatem propriæ voluntatis cum Deo, unit, & affigit cor suum cum corde Divino, sequens monitum Spiritûs Divini in Ecclesiastico: *Conjungere Deo, & juxta Græci Eccl. 2. 3.* textûs expressionem, *Conglutinare Deo, & sustine:* ideo crucem solus ipse non portat, sed simul Deum portitorem & socium oneris habet, ac cum Salvatore nostro gloriari merito potest: *Qui me misit, mecum est, & non reliquit me Joan. 8. 29.* solum, quia ego, quæ placita sunt ei, facio semper, mecum est per suam gratiam, mediante Spiritûs sui unctione, alleviando onera, instigando dolores. Primus est qui manum admovet, me prævenit, ac antecedit, omnemq; è medio sustullit remoram, viam complanat, me manu ducit, ut notat Venerabilis Abbas Cellensis: *Præcurrit ut Abbas Cellens. tract. de panibus,* *præcurrit ut socius, succurrit ut medicus; præcurrit ut imiteris, concurrit, ne lassaris, succurrit, ne labores.*

Non idem de peccatore sentiendum; quandoquidem is voluntatem gerat ordinationibus Divinis refractariam, se à Deo sejungit; & consequenter solus ferat suæ afflictionis pondus, unius ipse cum maligna sua fortuna in arenam descendat, necesse erit. Cor illius à gratia sustentante nullum recipit levamen, inde necessariò gravitate

Eccles. 2. 15. suarum adversitatum pressus succumbit. *Vae dissolutis corde*, versio Hebræa legit: *Vae collapsæ cordi*; cordi, inquam, Deo suo, qui est columna robusta, omnium cordium unica & firma basis, non innitenti.

In quo proinde consistit etiam effectus Divinæ maledictionis; pati nimirum sine consolatione. Hoc est secundum meum punctum.

II.
Punctum.

Num vidistis aliquando supplicii locum magis terrificum, quàm fuerit fornax Babylonica, igne è pice, resinaque in tantum succensa, ut ejus flamma, testante Divino textu, quadraginta novem ulnas ultra fornacis summitatem evolârit? Nónne viva erat imago igneus hic carcer ignei inferorum ergastuli? intereà tamen justi tres pueri inibi detenti se in quempiam paradisum translatos mirabantur, in medio flammarum læti & illæsi fruebantur Angelico vultu, alloquio, concentu suavissimo, sentiebant se gelidis Zephyri susurris refrigerari, & recreari; tota ignis activitas majores non habuit vires, quàm ut earenæ, quibus illigati tenebantur captivi juvenes, liquatæ solverentur. *Fecit medium fornacis, quasi ventum roris flantem, & non tetigit eos omnino ignis, neque contristavit.* En, quomodo, annotat S. Isidorus Pelusiota, Dei Providentia cum electis suis ludat, mittit eos in caminum ignis, fornacem afflictionis probando illos instar auri: *Tanquam aurum in fornace probavit illos.* Nec Angelus duntaxat, sed ipse Angelorum Dominus mediis flammis se intromittit in suorum solatium. Suavis ipsius misericordia veluti nubes rosca in medio ardoris, copiosum consolationis depluit imbrem. *Speciosa misericordia Dei in tempore tribulationis, quasi nubes pluvia in tempore siccitatis.*

NON

Non sic impii non sic, sentiunt quippe ignem afflictio-
nis, sed sine refrigerio Divinæ consolationis, cum enim
voluntati Dei acquiescere recussent, eos aliter tractare
nequit, nisi ut hostes. *Foris pugna, intus timores.* Extra
se videt impius, & audit lites, liberorum suorum inte-
ritus, ægritudines; intra se cruciari se sentit inquietu-
dine continuâ ob juges remorsus ac terrores fodicantis
conscientiæ. *Quid faciet malus, cum cæperit tribulari?*
quærit S. Augustinus. Foris nil reperit, ubi relaxatio-
ne vel modicâ fruatur, prout antehac factitabat: fortu-
na lava, seu potius Divinæ Justitiæ rigor ruinam bono-
rum ipsius intentat, divitias subtrahit, officiis, honoribus,
sanitate illum exuit. *Foris ablata sunt omnia; in consci-
entia nullum solatium* occurrit præter inquietem & tor-
menta. *Non est, quò exeat, quia dura sunt: non est, quò
intret, quia mala sunt.* A se abire non valet, nisi tales
incurrere velit amicos, qui eum produnt, qui eum dere-
linquunt; vel inimicos, qui infortunio ipsius insultant;
aut consanguineos, qui miserum exhibilabunt. Quò-
cunque se vertat, obviabit undique adversitas. In se-
ipsum redire æquè frustraneum, siquidem nihil in se de-
prehendit præter peccatum & voluntatem Divinis ordi-
nationibus rebellem. *Non est quò exeat.*

Quemadmodum justus, qui patienti ac resignato
animo iustinet, cum Deo unitus, non habet præter suam
adversitatem, cum quo luctetur; è contra injustus solita-
rius est, duos contra se in armis patitur hostes, afflictionem
videlicet, quæ eum deprimit, Deum simul, cui resistit.
Denique, quod malorum extremum est, nihil suis miseriis
promeretur ille, quàm miserior ut semper evadat, dete-
rior

Psal. 1. 4.

2. Cor. 7. 5.

S. August. in
Psal. 1.

rior inde fiat, unde debebat remedium sperari. Iste est effectus tertius maledictionis reprobi, simulq; materia tertii mei puncti.

III.
Punctum.
Job 5. 18.

Constans Scripturæ sensus est, Deum immittendo aduersitates, ordinariè subire officium amicabilis medici: *Ipse vulnerat, & medetur*, expertus loquitur Job. Imò tantus, quantus sit, eousque tamen se demittere vult, ut in nostris infirmitatibus nobis seruire, ulcera animarum nostrarum obligare, non dedigneretur, obseruat S. Basiliius Seleuciens. *Tale est Numinis ingenium, ut quorum fuerit opifex, eis mederi non erubescat.* Sicut autem ægroti ingens est felicitas, si consequatur sanitatem; quantumvis amaræ potiones, ardua medicamina fuerint consumenda: ita è contrario infelicitas est extrema, post ægerrimè, & oblatrante stomacho, remedia ori ingesta omnem opem medicinæ, omnemque operam medici frustraneam & inutilem esse. Sic miserrimum D. Gregorius Nazianzenus peccatorum pronuntiat, non, quia Deus ipsum castigat, cum hoc singularis sit Divini amoris character: *Quem diligit Dominus, castigat.* Sed quòd in sua impietate obstinatus immittas disciplinas & severitates in proprium vertat salutis suæ interitum: *Non grave est plagis affici, sed plaga meliorem non efficit, gravissimum & acerbissimum est.*

Hebr. 12. 6.

Discimus è S. Scriptura, quòd Deus duplici, principali intentione moveatur ad affligendum peccatorem. Primò intendit, ut is se fateatur reum, suumque detestetur peccatum: *Castigabo te in iudicio, ut non videaris tibi innoxius.*

Jerem. 38. 11.

Secundò vult, ut ad se recurrat, illum compellere; creaturas contemnat, se in amabilia sui Creatoris brachia depo-

depo-

deponat: *In tribulatione sua manè consurgent ad me: veni-* Osee 6, 1. 2.
te, & revertamur ad Dominum, quia ipse cepit & sanabit
nos.

Quotnam cogitatis, fuerint è Prædestinatis, hoc tam miserando tempore, qui considerantes Dei flagella, transcuntia de regno, de provinciâ unâ in aliam, quæq; universæ Europæ nostræ faciem in sanguinolentum horroris ac miseriarum commutârunt theatrum, in seipfos seriò redierint, instituendo in anteaactæ vitæ seriem reflexionem, supra tot, tantasq; deordinationes & nequitias suas; salutaris pœnitentiæ vulnere perculsi cum Daniele exclamârunt: *Universa, quæ fecisti nobis, in vero judicio fecisti, peccavimus enim, & præcepta tua non audivimus.* In qua, Daniel, 3. 31.
29.
sui compunctione, per peccatorum contritionem secum statuerunt, emendare vitam, placare Numen iratum per Pœnitentiam.

Quot personæ è ruderibus destructarum suarum urbium collegerunt. Spolium bonorum jacturâ præstantius, patientiam, submissionem erga Divinæ Providentiæ dispositiones. *Totum licet seculum pereat, dummodo patientiam lucrifaciam,* votum sapiens erat Tertulliani. Si per amissionem rerum omnium hanc solam comparavero, felicem, divitem me judico.

Quot alii, videntes familias adedò potentes redactas ad incitas, cæperunt aspernari terrestria bona, concipientes desideria cœlorum thesauros inquirendi, & acquirendi? quot in publicis & particularibus necessitatibus se constitutos deprehendentes, imminuerunt vestium suarum pompam, detraxerunt sibi de mensæ luxu, ciborum pretio, qui carni & mundo valedicentes, de yotioni & charitati se consecrârunt?

S

Omnes

Omnes isti è profundo amaritudinum suarum dulces felicitatis fructus hauserunt, aduersitati adscribere debent, quòd fuerint cœno vitiorum extracti, cœlestibus gratiæ opibus ditati: unde Salvianus docet: *Nequaquam nobis dolenda est hac afflictio infirmitatum, quam intelligimus esse matrem virtutum.* Solus impius tam infaustus est, ut loco majoris in bono profectûs, ex suis quâ privatis quâ publicis tribulationibus colligendis, fiat in malo obstinatio, magisq; quàm antehac fuerat, induratus.

Ingruentibus publicis calamitatibus, considerans ille communem populum inopiâ exhaustum, cursum commerciorum intercisum, occasiones minùs faventes & millenas alias necessitates, quæ non obiter, sed profundiori inflicto vulnere cruentant; temporum malignitati imputat universa, hos præsentium temporum esse fructus, dicit.

Valde bene dixisti, mi Domine: oportet ergo, ut portionem tibi obtingentem æquanimiter perferas, nè reproborum catalago adnumereris à Regio Vate: *In labore hominum non sunt, & cum hominibus non flagellabuntur.* Vim itaque aliquam tibi inferas, quidpiam de mensa tua demas, superfluxæ prodigalitati tuæ subtrahas, necesse est. Tali modo non discurret, & infert impius. Sed si tempus est tibi adèd iniquum, facile persuaderi debes, iniquius ea accidere operariis, artificibus, qui non inveniunt, quo vitam sustentare valeant; ingentem esse numerum pauperum in vicinia tua, præter egestatem adhuc infantium plurium mole gravatorum. Marsupium extrahe, id liberali dextrâ aperi, aut vende duntaxat partem boni cuiusdam mobilis pretiosi, & hanc temporum amaritiem dulcorabis pluribus familiis. Neque hoc vult ille capere.

Plai. 72. 5.

tere. Tempus est malignum: nolim, ut imposterum quidquam inferatur Hospitali, nec ad captivos in ergastulo detentos, ulterius aliquid transmittatur, uti antehac fieri consuetum. Dicatur istis Religiosis ad portam mendicantibus, tempora esse iniqua, totum mundum inopiâ premi. Ecce fructum unicum, quem è sterili publicarum necessitatum messe congregat reprobis, imminutionem videlicet eleemosynarum, aliorumque Christianæ pietatis operum, quæ antea exercebat, unaque spem adhuc salutis suæ obtinendæ ei poterant ingenerare.

Quòd si Deus immittendo peculiare adversitates tenter corrigere ipsius avaritiam, cumque stimulare ad concipienda cœlestium bonorum desideria per subtractionem terrestrium bonorum, ut si grandine fruges, vineas hoc anno dilapidando, obruat, vel obruendo dilapidet; inde impius occasionem arripit majoris inquietudinis & diffidentiae in Providentiam Divinam: perditum se jam credit, eò magis, ad reparandum ejusmodi damnum, non solum eleemosynas suis adibus eliminat, sed proximum insuper suum defraudat, & si Deus hæc ipsum ejiciat, illuc rursus subire contendit.

Deus applicare volens emplastrum cutandæ ejus superbix, contumeliam irrogari permittit, impedire, quò minus istud negotium ad optatum, quem prætendit, finem pertingat: dum verò is successu suo frustratus paternam Dei manum deberet considerare, bilem suæ vindictæ in suum inimicum, quo Deus solum per modum instrumenti fuerat usus, exonerat, in eum odia concipit & fovet implacabilia, omnem furorem, rabiem

effundit; ita ut Fastuosus perseverans, furiosus adhuc vindicativus etiam evadat.

Intendit Deus animæ illius procurare sanitatem per immisionem corporalium infirmitatum, conatur afflictione schiatiacæ, calculorum doloribus, turpis cujusdam ægritudinis ignominiam mortificare carnem ipsius adulteram, unaque simul extinctum in eo reanimare spiritum: sed infirmus hic peccator non solum impatientiam, tædio plenus, totam familiam suam infestat, sed blasphemias insuper in cælum evomit iratus: similis maledictis in Apocalypsi Reprobatis illis, qui blasphemaverunt

Apoc. 16. 11. Deum cæli pro doloribus & vulneribus suis, & non egerunt penitentiam.

Intentio Divinæ Providentiæ, uno verbo, eò respiciebat, ut aperiret oculos cæci istius felle afflictionis, hunc prodigum filium, per tam malignam tractationem ab alienigenis acceptam, compelleret reverti ad patrem suum parentem. Sed è contrario is singulis diebus spissioribus adhuc tenebris se involvit, imitatur Achabum. *Qui tempore angustie suæ auxit contemptum suum in Dominum.* Tali

2. Paralip. 23. 22.

modo, addit D. Gregorius, ut funestâ sorte, quod per Dei ordinationem deberet illuminare, eundem potius excæcasset; magisq; corrumpere, unde purificari debuisset; suamque impietatem roboraret nequam iis mediis, quibus esset exterminanda: *Fitque modo miserabili, ut culpa nostra, unde sperare debuit terminum, inde sumat augmentum.*

Sicut ergo peccator sic afflicto, ad meliorem frugem non redit, si non deterior fit, ita Dei ira non placatur sed irritatur, magis adhuc inflammatur. Quando Deus filios

filios

filios suos castigat, ipsi verò ex submissis tribulationibus profectum capiunt, ira benigni illius patris quiescit, imò ab iis transit, ut notat Isaias: *Et erit transitus virgæ:* Isa. 30. 32. quo loquendi more etiam Psalter utitur: *In me transierunt ira tua.* At peccatoribus obstinatis, suæ nequitix pertinaciter insistentibus constanter inhæret affixa Dei vindicta: *Ira Dei manet super eum.* Deus præsentis tempore, juxta Magni Gregorii gnomam, pœnas intentat, & immittit temporales, quibus si nil proficit, æternas demum adhibet: *Quos presentia mala non corrigunt, sequentia ad aeterna perducunt.* Joan. 3. 36.

Infelix proinde est, non is, cujus vastantur agri & vineæ, qui beneficii aut officii ejusdam jacturam subit; sed qui patientiam perdens, deperdit fructum pœnarum & afflictionum suarum! Infelix ille, non quem Deus castigando punit; sed qui correptus à facie virgæ Divinæ fugit, se dedit vitiis! Infelix ille, qui se à Deo percussum, sentiens, arma offensiva necdum deponit, pacem non petit, imò ei resistere, & perseverare præsumit in sua iniquitate! Infelices isti, qui cum Christo quidem pariter Crucifixi, non tamen participant cum ipso de solatiis Divinis, neque spem ad paradysum habent; sed crucem applicant sibi per modum scalæ, qua facilius in profundum inferorum barathrum descendant! Tales afflicti verè sunt miserandi, quos deplorat S. Judas Apostolus: *Hi sunt murmuratores, querulosi, secundum desideria sua ambulantes.* Ep. Jud. v. 16. Delicati isti, quibus crux, quæcunque ferenda, videtur semper intolerabilis; impatientes isti, qui contra Deum obmurmurant, & maledictis proscindunt virgam disciplinæ, qua meliorandi corripiuntur; isti denique qui pas-

sionum suarum impetu rapiuntur volentes, cum amplectantur & ambiunt statum, non quem Dei, sed carnis dictamen suadet.

Hæc sola veritas probata, prout satis hæctenus probationibus roborata, nõne sufficere deberet, nos permovere ad execrandam impietatem? num non efficax sit ad fugiendam inquisitionem peccati? Cuncta nos sufferre oportet, siquidem pœnalitates, labores, adversitates sunt portio per hæreditatem filiis Adam à proto-parente legata & relicta. Considerate igitur, num ad dextram, num ad lævam Christi Cruci velitis affigi: an felices, an infelices in afflictionibus vestris esse cupiatis.

Si Crucem amatis, si in Crucis schola proficere desideratis, eligetis sociari Crucifixis à dextris Christi: quòd si voluntas vestra Dei ordinationibus se submittere respuat, si continuo vitiorum cœno jacetis involuti; in sinistro, & quidem loco à Deo maledicto, cum cruce vestra vos deprehendetis.

O quàm pauci numerantur inter nos, qui non pendeant inter crucifixos à sinistris! ò quàm longè plures reperiuntur paleæ in Ecclesiæ arcâ sub flagellis, quàm bona grana! plura rumpuntur vasa in fornace succensâ, quàm probentur, ac perficiantur! Nunquam tot vidimus cruceas, nunquam tam parùm patientiæ. Nunquam tot afflictos numeravimus, nunquam tam parùm probatos, & probos. Non observatur ultra hæc humilitas, hæc pietas, aliæq; ejusmodi virtutes, quæ debent esse fructus istius adeò speciosæ arboris, Sanctæ Crucis. Sumus ferè omnes similes illis pessimæ indolis mancipiis, aut pueris obstinatis, qui virgis quantumvis cæsi, in sua tamen pertinaciter

naciter persistunt nequitia; quales & ii erant, de quibus conqueritur Jeremias: *Percussisti eos, & non doluerunt: at-* Jerem. 5. 3.
trivisti eos, & renuerunt, accipere disciplinam, & noluerunt reverti. Domine, afflixisti illos peste, fame & bello, manent nihilominus insensibiles. Ah! erravi, nimium sunt sensibiles in tolerandis suis malis, insensibiles quoad causam suorum malorum, quæ alia non est nisi peccatum: *Flagella sua dolent, quare flagellantur non dolent*, sic eos perstringit Gregorius Magnus.

Vellet Deus, nè hanc civitatem feriret exprobratio, quæ ab ipso alteri cuidam civitati, in sceleribus suis inveteratæ, inculcata est per Prophetam Ezechielem: *Væ ci-* Ezech. 24. v. 9.
vitati sanguinum &c. Multo labore sudatum est, & non exi- 12.
vit de ea nimia rubigo ejus, ueque per ignem. Omnia media, quæ adhibita, fuere frustranea; neque ignis meæ iræ & vindictæ quidquam efficere potuit, ait Deus, hinc *Im-*
munditia tua execrabilis, quia mundare te volui, & non es Ibidem v. 13.
mundata à sordibus tuis.

Voca, præcipit Deus Jeremiæ, voca populum istum jugiter afflictum, necdum tamen emendatum, populum à me reprobatum: *Argentum reprobum vocate eos, quia-* Jerem. 6. 30.
Dominus projecit illos.

Contremiscamus ad minas tam horrendas, exq; , ut ex afflictionibus nostris proficiamus, nos exstimulent. Nè imitemur impium, qui se execratur, contra suas adversitates murmurando, oblatrat; recipiamus eas cum debito respectu, perferamus cum patientia, & loco perturbationis ac inquietudinis malorum, inveniemus hinc pacem & consolationem Divinam; tandem proferent cruces nostræ fructus gratiæ pro vita æterna: *Acquiesce Deo, & habe-* Job, 22. 21.
to pacem, & per hæc habebis fructus optimos.

Sub-

Submittite vos decretis Divinæ voluntatis, ejusque vos consecrate Providentiæ, & inutiles anxietates, omnesque mentis perturbationes, quæ ad nil aliud serviunt, quàm ut vos miserabiliori & culpabiliori in statu constituent, in quietem vertentur, quam in cruce vestra capietis cum S. Andrea. Similem possidebitis pacem, quali fruatur infans intra materna brachia repositus: *Acquiesce Deo.* Obedite mandatis pii istius parentis, qui eum in finem vos castigat, ut desistatis ab hoc vicio, sitis magis devoti, eique obtemperantes: *Et pacem habebis.* Quâ non solum gaudebitis in præsentis sæculo, sed ipsam consequetur æterna in cœlis requies, a quam nos deducant Pater, Filius & Spiritus Sanctus, Amen,

SECUN: